

Memòria de gestió del parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera

2009

Presentació

Com cada any, es presenta aquesta memòria amb l'objectiu que les actuacions executades l'any 2009 dins el parc natural de ses Salines es facin públiques i arriben a qualsevol persona que pugui estar interessada en l'activitat anual de l'espai protegit.

Les àrees en les que es divideixen les actuacions són diverses; les més extenses responen a les de conservació i ús públic. No menys importants, un àrea com la de desenvolupament socioeconòmic ens dóna una idea de la major fita amb la que aquest parc s'enfronta, la necessitat de compatibilitzar l'activitat de l'explotació de sal amb el compromís conservacionista. En aquest sentit s'ha evolucionat molt ja que ja s'han constituït la Comissió d'ordenació de l'activitat salinera i el grup de treball que ha de fer l'assessorament. L'objectiu és la redacció del Pla Sectorial que reguli l'activitat salinera de manera que aquesta no constitueixi un perjudici pels objectius de conservació sinó, ben al contrari, sigui un impuls i es pugui treballar en la mateixa direcció.

Aquesta memòria pretén resumir tot un any d'esforços adreçats a la conservació d'un espai natural que, malgrat les dificultats, ben valen la pena.

Sumari

- **Patronat, Equip de Gestió del Parc Natural de Ses Salines.**

- Patronat
- Equip de gestió

- **Pressupost 2009**

- **Actuacions**

3.1.Àrea de gestió per a la conservació

3.2.Àrea de desenvolupament socio-econòmic

3.3.Àrea d'ús públic

3.4. Àrea d'investigació i seguiment

3.5. Àrea de participació

3.6.Àrea de manteniment

3.7. Àrea de vigilància

3.8.Àrea d'administració

3.9.Àrea de planificació

3.10.Àrea d'avaluació

1.1. Patronat del parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera

La llei 17/2001, de 19 de desembre, de protecció ambiental de ses Salines d'Eivissa i Formentera, estableix a l'article 15 que es crearà un Patronat com a òrgan col·legiat de consulta, de participació i de suport en les tasques de gestió del Parc, adscrit a la Conselleria de Medi Ambient.

La composició del patronat és la següent:

President

Miquel Àngel Grimalt i Vert

Conseller de Medi Ambient i Mobilitat

President adjunt

Cristòfol Guerau de Arellano Tur

Vicepresident

Miquel Ferrà i Jaume

Director general de Biodiversitat

Representant de la CMA

Pere Ramon Bonet

Director general de Medi Forestal i Protecció d'Espècies

Representant de la Conselleria d'Agricultura i Pesca

Patricia Arbona Sánchez

Directora general de Pesca

Representant de la Conselleria d'Agricultura i Pesca (suplent)

Antonio Perelló Huarte

Director general de Desenvolupament Rural

Representant de la Conselleria de Treball i Formació (titular)

Maria de las Nieves Pacheco Benito

Assessora tècnica

Representant de la Conselleria de Treball i Formació (suplent)

Fermín Domínguez Roldán

Secretari general

Representant de la Conselleria d'Educació i Cultura (titular)

Josep Serra Colomar

Director general d'Innovació i Formació del Professorat

Representant de la Conselleria d'Educació i Cultura (suplent)

Pere Joan Martorell Castelló

Director general de Cultura

Representant de la Conselleria de Turisme (titular)

Sra. Magdalena Vives Fernández

Secretària general de la Conselleria de Turisme

Representant de la Conselleria de Turisme (suplent)

Sr. Antoni Oliver Ensenyat

Gerent d'INESTUR

Representació de la Conselleria Hisenda i pressuposts (titular)

Ramon Molina de Dios

Representació de la Conselleria Hisenda i pressuposts (suplent)

Lluís Abardia Pazos

Representant del Consell Insular d'Eivissa (titular)

Mª Soledat Torres Martin

Directora insular de Medi Ambient

Representant del Consell Insular d'Eivissa (suplent)

Albert Prats Rodríguez

Conseller de l'Àrea de Medi Ambient i titular del Departament de Política de Mobilitat i Activitats.

Representant del Consell Insular de Formentera (titular)

Sílvia Tur Ribas

Consellera de Medi Ambient i Noves Tecnologies

Representant del Consell Insular de Formentera (suplent)

Bartomeu Escandell Tur

Conseller de Promoció econòmica, Territori i Habitatge

Representant de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia (titular)

Josep Antoni Prats Serra

2n tinent batle

Representant de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia (suplent)

Maria del Pilar Ferrero Torres

Regidora de Política Social

Representant de l'Ajuntament de Formentera (titular)

Sílvia Tur Ribas

Consellera de Medi Ambient i Noves Tecnologies

Representant de l'Ajuntament de Formentera (suplent)

Bartomeu Escandell Tur

Conseller de Promoció econòmica, Territori i Habitatge

Representant de propietaris de les finques d'Eivissa

Antonio Torres Riera

Representant de propietaris de les finques de Formentera

No hi ha cap nomenament

Representant del conjunt d'associacions de veïns de Sant Josep de sa Talaia

No hi ha cap nomenament

Representant del conjunt d'associacions de veïns de Formentera

Lola Navarro

Representant de les empreses salineres dins el PN

José Maria Fernández Ramos

Director tècnic Salines d'Eivissa

Representant de les associacions professionals i organitzacions empresarials agràries de Balears

No hi ha cap nomenament

Representant de la Federació Balear de caça

José Riera Balanzat

Representant de les confraries de pescadors d'Eivissa que feinegin al PN

Emilio Benítez López

Representant de les confraries de pescadors de Formentera que feinegin al PN

José Juan Torres

Representant de l'associació de pesca recreativa i/o act. Subaquàtiques (titular)

Xavier Mas

Delegat a Eivissa de FBDAS

Representant de l'associació de pesca recreativa i/o act. Subaquàtiques (suplent)

Joan Mas Garau

President de la FBDAS

Representant de la UIB

Jaume Sureda Negre

Suplent de la UIB

Gabriel Moyà Niell

Representant de l'associació balear de conservació de la naturalesa declarades d'utilitat pública

Xavier Alvarez de Lara Pérez

Membre del GOB de Formentera

Representant de l'associació balear de la conservació de la naturalesa amb registre d'ONG (titular)

Joan Carles Palerm Berrocal

President GEN-GOB Eivissa

Representant de l'associació balear de la conservació de la naturalesa amb registre d'ONG (suplent)

Neus Prats Tur

Membre GEN-GOB Eivissa

Representant d'associacions d'agricultura ecològica

Catalina Boned

Representant d'associacions dedicades a l'activitat turística

Antoni Torres Marí

Representant associació d'agències de viatges de les Pitiüses

Representant dels sindicats

No hi ha cap nomenament

Expert en temes de conservació de la naturalesa (I)

Santiago Costa Juan

Expert en temes de conservació de la naturalesa (II)

Vicenç Forteza

Expert en patrimoni cultural

José Maria López Garí

Director insular de patrimoni

El cap de departament de la DG de Biodiversitat

Pere Bonet Bonet

El cap del servei d'Espais Naturals

Catalina Massuti Jaume

Secretària

Paula Goberna

Directora conservadora del parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera

Representant de l'administració central (titular)

Sofia Hernanz Costa

Directora insular de l'AGE a Eivissa i Formentera

Representant de l'administració central (suplent)

Margarita Monjo Mir

Secretaria general de la direcció Insular

El dia 27 d'octubre de 2009, es va convocar la 6ª sessió del Patronat de ses Salines d'Eivissa i Formentera, a la seu del Consell d'Eivissa, amb el següent ordre del dia:

- Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.
- Presentació de la memoria de l'any 2008.
- Presentació del pla anual de l'any 2009.
- Torn obert de paraula.

S'aproven tots els punts de l'ordre del dia, i a les 18:14 s'aixeca la sessió.

1.2.Equip de gestió

L'equip del gestió del Parc, durant l'any 2009 ha estat el següent:

Directora

Paula Goberna Estellés

Tècnica superior

Catalina Torres Costa

Tècnica superior

Núria Valverde

Educadors ambientals*

Ricard Borràs i Marta Tur

Informadors*

Helena Ribas, Esperanza Palerm fins novembre/ Inés Olalla des de novembre

Naturalista*

Jorge Calvo

Brigada de manteniment

Pere Moreno, capatàs*

Isard Polo, treballador de biodiversitat categoria especialista*

Fco. Javier Cayetano, treballador de biodiversitat categoria especialista*

Pep Marí, treballador de biodiversitat categoria especialista a Formentera

Vigilants

José V.Ripoll Becerril. Vigilant i patró de l'embarcació *

Gloria Villanueva Pros, vigilant d'estiu, d'agost a octubre.

Alejandro Gil Aznar, vigilant d'estiu, d'agost a octubre.

Tot el personal marcat amb asterisc (*) comparteix amb les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de ponent el seu jornal, de manera que es pot comptar que es disposa del 50% d'aquest personal per al parc natural de ses Salines. L'únic personal que no és compartit és: les dues tècniques del Parc, el treballador de biodiversitat de Formentera i els dos vigilants de reforç que es contracten a l'estiu.

Estat de despeses 2009

Actuació	Pressupost inicial	Pressupost executat	Entitat pagadora
Àrea de gestió per a la conservació			
Programa de prevenció i reducció del risc d'incendis forestals	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa d'estudis, control, seguiment i eliminació de les espècies de fauna al tòctones	15.000	0	ENB
Programa de seguiment de l'evolució de la gavina vulgar	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa de seguiment de l'evolució de la gavina d'audouin	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa de seguiment de la plataforma de nidificació artificial de l'àguila peixatera	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa de control, seguiment i eliminació de les espècies de flora al tòctones	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa d'implementació dels programes de sanitat forestal	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Projecte d'actualització de l'estat de les motes salineres	9.000	9.000	ENB
Àrea d'ús públic			
Programa de millora del centre d'informació de Sant Francesc	3.123	1.160	ENB
Programa de millora del centre d'interpretació de Can Marroig	374.598	0.0	ENB
Projecte d'adequació de l'antiga casa de peons caminers com a refugi	18.456	4.988,00	ENB
Programa de senyalització	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa de publicacions	37.000	15.000	ENB
Programa blau, verd, blanc per centres educatius	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa d'educació ambiental per públic en general	Mitjans propis	Mitjans propis	ENB
Programa d'organització de les agendes d'activitats per a 2009-2010	5.000	4.460	ENB
Àrea de desenvolupament socio-econòmic			
Programa de seguiment de les activitats subvencionades	Mitjans propis	Mitjans propis	
Àrea d'investigació i seguiment			
Programa de seguiment de la qualitat de l'aigua	Mitjans propis	Mitjans propis	
Programa de seguiment de la fauna vertebrada	28.450	28.450	
Programa de seguiment i estudi de la fauna invertebrada	0.0	0.0	
Projecte d'elaboració del pla de gestió per la recuperació, manteniment i conservació dels sistemes platja-duna	17.736,40	17.736,40	
Projecte d'elaboració d'una base de dades de biodiversitat	7.150	0.0	

Àrea de participació

Mitjans propis

Mitjans propis

Àrea de manteniment

5.000

5.000

Àrea de vigilància

Mitjans propis

Mitjans propis

Àrea d'administració

25.000

25.000

Àrea de planificació

Programa d'elaboració del Pla d'ordenació i gestió de l'activitat salinera

Mitjans propis

Mitjans propis

Àrea d'avaluació

0.0

0.0

3.1. Àrea de gestió per a la conservació

3.1.1. Control biològic de la processionària del pi al parc natural de ses Salines.

El servei de gestió forestal de la Conselleria de Medi Ambient, ha continuat portant a terme el seguiment del grau d'afectació i el control biològic de la plaga de processionària, que des de fa una sèrie d'anys està atacant els nostres pinars. Una de les zones on està present aquesta plaga, amb significatius augments en determinats anys, són els pinars inclosos al parc natural de ses Salines. És per aquest motiu que s'ha continuat amb la campanya de detecció i prevenció, consistent en la col·locació de tota una sèrie de gots de plàstic impregnats de feromones.

En total, al 2009, hi hagut 78 captures a l'àmbit d'Eivissa del Parc, que és que és la zona on fa més anys que hi ha detectada aquesta espècie. Cal tenir en compte que aquesta xifra encara és inferior a la del 2008 (97 captures) i molt menor que la de 2007 (578 captures). Si tenim en compte que no s'ha portat a terme cap tipus de tractament, aquesta forta davallada es pot atribuir a les pròpies fluctuacions de l'espècie.

D'altra banda, a l'illa de Formentera, es va constatar oficialment la presència de processionària l'any 2008. Aquell mateix any es van establir dues rutes de gots amb feromones, les quals passen parcialment per l'àmbit terrestre del Parc.

Encara no es disposa de dades exactes de nombre de captures dins el Parc a aquesta illa.

S'haurà de seguir treballant en el seguiment i control de l'espècie, amb especial atenció a l'illa de Formentera, per tal de saber els nivells d'afectació i els possibles tractaments a emprar, en cas de ser necessaris.

3.1.2. Protecció i restauració del sistema dunar de ses Salines

El Ministerio de Medio Ambiente, medio rural y marino i, concretament, la Demarcació de Costes de les Illes Balears, ha portat a terme les primeres mesures de delimitació del sistema dunar de la platja de Migjorn (o platja de ses Salines), per tal d'ordenar la freqüentació i evitar

la degradació d'aquest valuós ecosistema. Les urgents mesures desenvolupades durant el 2009, han consistit bàsicament en el balisament i delimitació de la zona de dunes, així com d'alguns dels accessos a la platja. A determinats accessos, s'han instal·lat captadors d'arena, per tal d'afavorir la retenció d'arena i així afavorir la recuperació de les dunes davanteres.

Aquesta és una de les actuacions previstes a les línies d'actuació del PRUG, considerada de màxima prioritat, en atenció a l'elevada pressió de visitants que rep aquest sector de l'espai protegit.

En general, aquesta ha estat una actuació molt positiva per a la platja de ses Salines. S'han reduït les incursions de persones dins el sistema, tot i que queden algunes millores a realitzar, previstes per al 2010 com, per exemple, delimitació de la zona de reraduna (zona de l'aparcament), delimitació dels accessos definitius, instal·lació d'algunes passarel·les etc.

Tancaments i delimitacions de la platja de Migjorn 09.

3.1.3. Protecció i restauració del sistema dunar des Cavallet

De la mateixa manera que a la platja de Migjorn, el Ministerio de Medio Ambiente, medio rural y marino, ha instal·lat les primeres delimitacions als sistemes dunars, consistents en tancaments tous i captadors d'arena. L'elevat nombre d'incursions al sistema dunar que es produeixen en aquesta platja, afavoreixen l'erosió del mateix, i no permeten la seva recuperació. Per evitar al màxim aquests efectes, s'ha tancat completament l'accés a la zona, i s'han instal·lat captadors d'arena.

Tancaments i delimitacions platja des Cavallet 2009.

Tot i aquestes mesures, la freqüentació de les dunes continua essent elevada. Els usuaris de platja utilitzen els captadors d'arena com a zones privades on prendre el sol, i es continuen produint els processos erosius abans esmentats.

Per al 2010, es preveu la revisió d'aquesta delimitació, ja que els captadors d'arena a determinades zones seria bo re-orientar-los.

En ambdós casos, és primordial realitzar campanyes i jornades informatives a peu de platja per tal d'evitar la sobrefreqüentació dels sistemes dunars. Durant el 2009, el personal assignat a aquest espai protegit ha posat un especial èmfasi en aquest fet.

Delimitacions dunars i captadors d'arena de la platja des Cavallet 2009.

3.1.4. Recuperació de sectors altament degradats i transformats amb motiu de l'abandonament d'instal·lacions, o per un ús inadequat d'aquests.

Demolició casetes varador des Codolar.

La Demarcació de Costes de les Illes Balears, ha retirat a la platja des còdols, 14 casetes varador sobre les quals hi havia un ordre de demolició des de fa alguns anys.

Les feines es van iniciar el 26 de maig, retirant els elements contaminants en primer lloc (uralites, i similars), passant a la demolició uns dies després (3 de juny de 2009).

La millora paisatgística de la zona ha estat considerable i, sobretot, la disminució de pressió de visitants que suposarà el fet de no disposar de les casetes a una zona del parc tan valuosa i encara verge.

Casetes varador des Codolar abans de la demolició.

Demolició casetes varador dia 03-06-2009

Aspecte visual de la zona, un cop retirades totes les restes de la demolició.

Demolició casetes varador Cap des Falcó

De la mateixa manera, el mes de juliol, la Demarcació de Costes va enderrocar 5 casetes varador a la zona de Cap des Falcó (també a la platja des Codolar).

La demolició de totes aquestes casetes respon a que eren construccions il·legals, que havien perdut la seva funció com a refugi per a embarcacions de pescadors i que a més, no eren construccions amb interès etnològic ni Béns d'Interès Cultural.

Aspecte de les casetes varador de Cap des Falcó.

Situació actual de la zona on hi havia instal·lades les casetes varador.

El PRUG del Parc, estableix que les casetes varador només podran ser utilitzades quan el seu ús sigui d'emmagatzematge d'aparells, arts i útils de pesca o d'embarcacions, quedant expressament prohibit l'adequació de les mateixes com a habitatges, estacionaris o permanents.

No es permetrà cap nova construcció i, únicament es podran reparar, aquelles que hagin estat reconegudes d'interès per les administracions competents, sense perjudici de l'obtenció dels títols concessionals necessaris.

3.1.5. Recuperació de les àrees amb sòls erosionats i alterats pel trànsit de vehicles a motor i per la circulació a peu fora de camins i pistes.

El PRUG del parc natural de ses Salines, considera prioritàries, es desenvolupament de mesures i accions relatives a la preservació i manteniment dels paisatges representatius del territori i, especialment, la recuperació de zones degradades per ús i accions de caire antròpic. En aquest sentit, durant el 2009, s'han delimitat i tancat accessos al trànsit rodat a determinades zones que presentaves evidents signes de degradació. Concretament:

Tancament accés zona des pont de dalt, platja des Còdols.

La Demarcació de Costes de les Illes Balears, un cop demolides les casetes varador des Codolar, ha tancat l'accés rodat a la zona, per tal d'afavorir la recuperació d'aquesta àrea degradada. Es tracta d'un tancament per al trànsit rodat, podent-se circular a peu o en bicicleta.

Tancament realitzat a la zona.

Espai tancat al trànsit rodat.

Tancament accés a l'establiment fenici de sa Caleta i voltants

Els terrenys adjacents a l'establiment fenici de sa Caleta, presenten elevats signes de degradació i compactació per un ús inadequat de la zona, principalment per freqüentació i estacionament amb automòbils. Donat que encara queden restes d'interès arqueològic pendents d'excavar, i que la preservació del paisatge també esdevé primordial, el Consell d'Eivissa ha tancat l'accés a aquesta petita península que inclou béns declarats Patrimoni de la Humanitat per la Unesco.

Inici feines ordenació i tancament platja des Còdols

Una de les actuacions primordials previstes al PRUG és la recuperació de sòls erosionats, entre els quals s'inclou en el sector est de la subzona AC-01 (Platja des còdols nord- ca s'Albercoc) (R-02). En aquesta zona, existeix una instal·lació de temporada tipus quiosc, que no té el seu accés ni els voltants delimitats ni ordenats. Tot això implica estacionaments sobre la platja, concretament sobre els còdols amb la vegetació que hi ha associada, amb la conseqüent degradació que aquesta activitat comporta.

La Demarcació de Costes de les Illes Balears ha iniciat el 2009 l'ordenació i delimitació d'aquesta zona, tal i com preveu el PRUG. Les feines es realitzaran entre el 2009 i el 2010, produint-se al 2009 la retirada d'una antiga tanca que es trobava dins els límits del domini públic marítim terrestre.

Antiga tanca de bloc de formigó i malla metàl·lica retirada al 2009.

Resta pendent pel 2010, el tancament de la zona accessible per a cotxes i motos, des del nord de la platja des Còdols fins a l'aeroport aproximadament, així com les mesures de conservació necessàries per a treballar en la recuperació d'aquest ecosistema (retirada de runes, neteja, etc.).

Cotxes estacionant sobre els còdols. Activitat a evitar amb l'adopció d'aquestes mesures.

3.1.6. Control, seguiment i eliminació de les espècies de flora al·lòctones en l'àmbit del Parc.

Dins el programa de control, seguiment i eliminació de les espècies al·lòctones en l'àmbit del Parc Natural, s'han continuat portat a terme actuacions de retirada de flora al·lòctona invasora a la finca pública de Can Marroig, a s'Estany des Peix, punts localitzats de Formentera, illa de s'Espalmador i amb especial èmfasi a l'àmbit terrestre d'Eivissa.

L'objectiu, és retirar les poblacions o taques més petites, per tal d'evitar la seva expansió.

Aquestes actuacions s'han centrat en les dues espècies més conegudes i habituals, *Carpobrotus* sp. i *Agave americana* i com a novetat, a Eivissa, s'ha actuat sobre *Kalanchoe daigremontiana*. Aquesta espècie, no apareix com a espècie invasora, als catàlegs consultats, sinó com a potencial invasora i naturalitzada a determinats indrets de l'estat espanyol. En el cas del parc natural de ses Salines, s'han trobat grans taques adjacents a nuclis urbans del Parc i associades a jardins. El seu potencial d'expansió és molt elevat i a més actua com a modificadora del sòl. Constitueix una gran amenaça per a la flora autòctona i en alguns casos endèmica.

Al 2007 es van realitzar les primeres actuacions per a la seva retirada, de manera molt puntual. Al 2009, gràcies a la feina realitzada per una brigada de persones amb risc d'exclusió socio-laboral de la Fundació Deixalles (delegació d'Eivissa), dins el marc del conveni signat entre la Conselleria de Medi Ambient i l'entitat Caixa d'estalvis i Pensions de Catalunya "La Caixa", s'han pogut retirar de manera manual un volum aproximat de 41.550 litres d'aquesta planta. Pràcticament la totalitat de la superfície ocupada.

A partir d'ara, cal fer un seguiment exhaustiu de les zones on s'ha retirat, de manera que es pugui eradicar definitivament.

L'equip de gestió del Parc, per tal d'evitar aquestes expansions de plantes principalment de jardineria, proposa desenvolupar durant el 2010 una petita campanya informativa a tot el veïnat de l'àmbit del Parc, per tal que eliminin o almenys controlin possibles expansions d'aquestes plantes fora dels jardins o zones urbanitzades.

Zona	<i>Volum (l.) K. daigremontiana</i>
Sa Canal	700
Sa Revista	35560
Voltants aparcament Cavallet-Escollera	350
Zona urbanitzada Es Cavallet- Escollera	4400
Can Mariano Mayans	400
Camí Torre de sa Sal Rossa	140
Estanys des Cavallet	+20 ex.
Zona apartaments Don Pepe (platja des Codolar)	2 ex
TOTAL	41550

Localitzacions de *Kalanchoe daigremontiana* al Parc, on ja ha estat retirada.

Resum del volum retirat d'altres espècies de planta al lòctona:

- ***Carpobrotus* sp.** retirat del Parc per la brigada de Deixalles: 18.480 litres.
- ***Disphyma crassifolium***, trobada únicament a una zona de sa Sal Rossa i adjacent a algunes zones urbanitzades. En total es van retirar 700 litres.
- ***Kalanchoe tubiflora***, ha estat estat localitzada de forma puntual a la urbanització de can Mariano Mayans on es van eliminar alguns exemplars escapats d'enjardinaments. De totes formes, si bé aquesta espècie es considera potencialment invasora i té el mateix sistema de reproducció asexual per plàntules a partir de les fulles que *K.daigremontiana*, la situació és molt menys perillosa que en aquell cas.

La brigada de biodiversitat del parc natural de ses Salines, també ha estat treballant amb la retirada de flora al·lòctona especialment a Formentera i illa de s'Espalmador, de manera complementària a les feines de la brigada de fundació Deixalles.

Espècie	kg
Carpobrotus sp.	10335
Agave sp.	4223
Kalanchoe sp	593
Altres	333

3.2.Àrea de desenvolupament socio-econòmic

3.2.1. Programa per a l'elaboració del pla sectorial d'ordenació i gestió de l'activitat salinera

El 17 de juliol de 2008 es va crear la Comissió per l'ordenació i gestió de l'activitat salinera, com a òrgan col·legiat, que haurà d'assessorar a la Conselleria de Medi Ambient en l'elaboració de la proposta de Pla d'ordenació i gestió de l'activitat salinera.

Durant el 2009, s'ha realitzat una reunió amb els components de la Comissió, i també s'han realitzat dues reunions del grup de treball creat el 2008, per tal d'anar recollint la informació necessària per a la redacció del futur Pla Sectorial.

Una de les feines que s'ha iniciat ha estat conèixer quins són els treballs de manteniment que l'empresa salinera considera inherents a l'activitat, que es porten a terme de manera regular, per tal de poder avaluar els possibles impactes o incidències que poden produir envers els valors del Parc.

A conseqüència d'aquestes jornades de treball, va sorgir la necessitat de realitzar un estudi acurat per tal de conèixer els canals saliners, tipus, extensió i estat de conservació, així com una revisió del catàleg de motes que disposa el parc des del 2005. Aquest estudi, es va realitzar a través d'una assistència tècnica a una consultora ambiental. Aquest treball, un cop estudiat en detall, formarà part del futur Pla sectorial de l'activitat salinera.

La redacció del Pla d'ordenació i gestió de ses Salines, esdevé de màxima prioritat per a garantir els objectius que inspiren el PRUG que a dia d'avui roman pendent.

FICHA CANAL		Ubicación		
Denominación		CHCV	Ficha nº	16
CUALIDADES ECOLÓGICAS	Vegetación márgenes			
	Tipo	Vegetación halófila (Salicornia, principalmente)		
	Distribución	En ambas márgenes, sobretodo en la más interior.		
	Grado cobertura	Alto		
	Fauna			
	Micromamíferos (musaraña y otros)			
CARACTERÍSTICAS MORFOLÓGICAS	Calidad agua (salinidad)			
	Generalmente marina			
	Dimensiones			
	Longitud	1.053 m.		
	Ancho	Muy variable. Entre 1 y 9 m., aproximadamente		
	Profundidad	< 0.5 m.		
ESTRUCTURA	Posición en la mota			
	Adyacente a mota perimetral			
	En el lado de la carretera, en los tramos donde ésta se eleva a mayor cota, lo limita el muro de contención del material que conforma la vía, un muro bajo de piedra que en el extremo más cercano a las salinas de esa Cudolar aparece revestido de cemento. En el otro lado predomina un taludón de tierra cubierto de vegetación como separación entre el canal y los estanques (mota perimetral). En algunos tramos de este otro taludón se completa la existencia de un murete de piedra de escasos centímetros de altura como borde del caudal.			
Estado conservación / grado funcionalidad		Bien conservado		

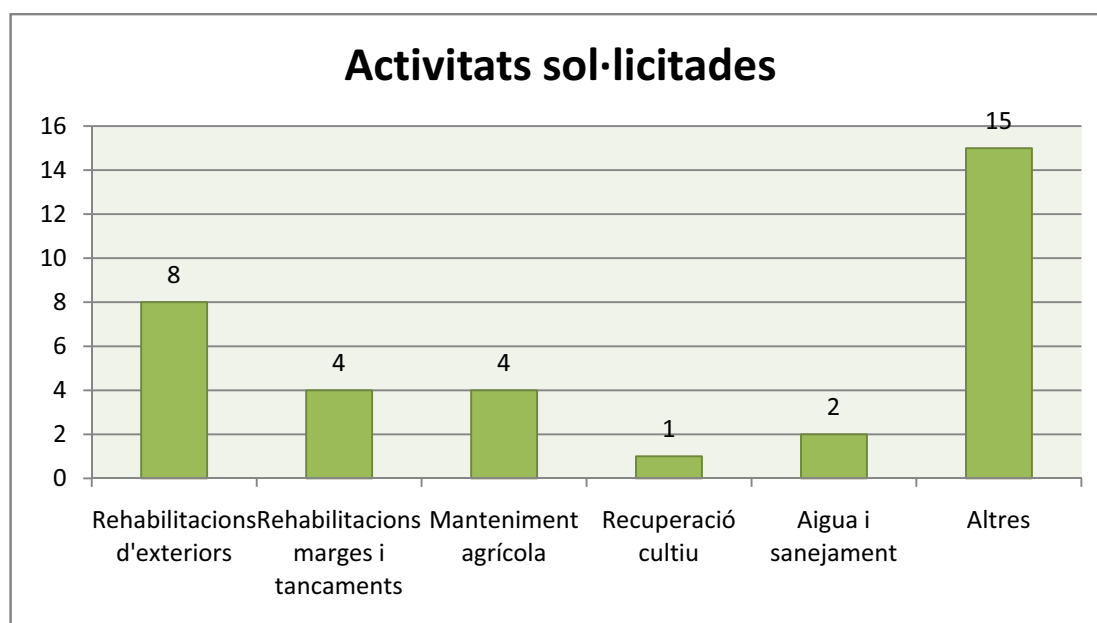
Exemple d'una de les fitxes de l'estudi

3.2.2. Àrea d'establiment de línies d'ajuts

Subvencions per al finançament d'inversions als espais naturals protegits de les Illes Balears

Durant el 2009, s'han finalitzat les activitats sol·licitades a la convocatòria 2007-2008, que havia patit algunes ampliacions de terminis. Concretament, s'han subvencionat i finalitzat 7 activitats, de les 40 sol·licitades inicialment.

El 31 d'octubre de 2009, es va publicar al BOIB l'acord del Consell Directiu de l'empresa pública Espais de Natura Balear de 29 d'octubre de 2009, de convocatòria pública de subvencions per al finançament d'inversions als espais de rellevància ambiental de les Illes Balears per als anys 2009 i 2010. El termini per a presentar sol·licituds va finalitzar el dia 15/12/2009. En total s'han sol·licitat 34 activitats, amb les següents proporcions:

Com a novetat, entre les sol·licituds presentades es contemplen millores sobre l'activitat salinera que es desenvolupa al parc, tant a Eivissa com a Formentera, sol·licituds d'administracions públiques i diverses sol·licituds de manteniment agrícola.

Al llarg del 2010 es continuarà amb la tramitació d'aquests ajuts, així com amb el seguiment i assessorament de les activitats sol·licitades.

3.3.Àrea d'ús públic

3.3.1. Ordenació de la mobilitat

Tal i com es va realitzar a l'any 2008, el Consell Insular de Formentera ha instaurat un Pla de Mobilitat per les platges d'Illetes i Llevant, dins el parc natural de ses Salines. Per a desenvolupar aquest pla, ha sol·licitat a la Demarcació de Costes una autorització temporal dins domini públic marítim terrestre, per tal de regular els accessos, els aparcaments, establir una línia de transport públic i instaurar una tarifa per a estacionar els vehicles a la zona.

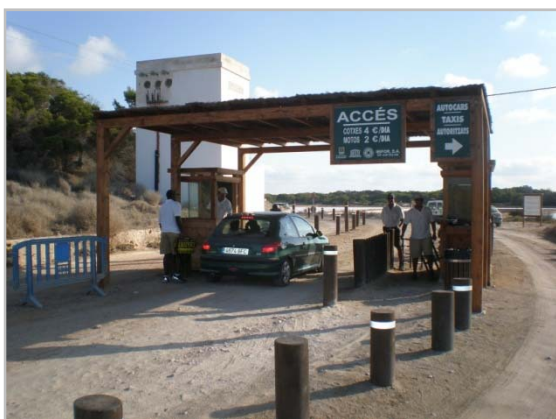
La temporada 2009 ha inclòs tota una sèrie de millores i modificacions respecte l'any anterior. Entre d'altres, cal destacar:

- A la sol·licitud s'especificava que es reduïa el nombre total de vehicles (cotxes i motos) que poden estacionar a la zona. L'any 2008 les xifres rondaven els 488 cotxes i les 1464 motos, en canvi per al 2009, una vegada realitzats els recomptes i vistos els col·lapses que es produïren la temporada anterior, es van autoritzar únicament:

Cotxes	Motos
343	1060

Aquestes xifres contempen la capacitat màxima dels estacionaments existents, sense comptar en cap cas els estacionaments als camins, vorals o zones no delimitades per a tal fet.

- Es va instal·lar més enrere la caseta d'entrada al sistema d'estacionaments controlats, de manera que quedava molt més propera a la carretera.

Nova ubicació i infraestructura d'entrada a la zona d'Illetes i Llevant.

- També es va preveure com a novetat per a la temporada 2009, la instal·lació d'umbracles per a la gent que esperava el minibus elèctric, concretament a la zona des Ministre, Tanga i Molí de Sal.

Espais de Natura Balear, ha disposat de dos vigilants de reforç durant l'estiu de 2009, que entre les seves tasques han realitzat seguiments i registres del nombre de vehicles que estacionaven a la zona controlada per aquest Pla de Mobilitat.

El dia 13 d'agost de 2009 es van comptabilitzar a la zona:

13/08/2009	Cotxes	387
	Motos	1621
	Bicicletes	263
	Altres	28

Tal i com es pot observar, es continuen superant les xifres establertes a les sol·licituds i informes realitzats. A més, es continuen produint estacionaments a les voreres dels camins i zones no habilitades.

Queda palesa, una vegada més, la necessitat de seguir treballant en aquesta línia, ja que el sistema de tarifes i transport públic col·lectiu desenvolupat fins el moment no ha reduït el nombre de desplaçaments privats a la zona. Es continuen produint col·lapses al camí de Tanga, a la rotonda del Pirata i a d'altres accessos.

D'altra banda, el fet de retranquejar la caseta d'informació i control a la cruïlla del camí d'Illetes, molt pròxima a la carretera, ha produït algun col·lapse a la mateixa.

Aspecte de l'entrada a la zona des de la carretera.

En general, cal reflexionar sobre el sistema de transport privat instaurat a Formentera que, en cap cas, fomenta l'ús de mitjans de transport no contaminants i respectuosos amb el medi, convertint l'ús d'autocars elèctrics en iniciatives simbòliques incapaces de competir amb l'allau de motos i cotxes de lloguer.

Estacionament a Illetes (restaurant es Ministre).

Vehicles estacionats fora de les zones habilitades i als vorals dels camins, dins la zona controlada pel Pla de Mobilitat.

Vehicle elèctric, a la zona des Molí de Sal.

3.3.2. Ordenació de les activitats nàutiques

L'ordenació de les activitats nàutiques, d'acord amb les regulacions i limitacions determinades pel PRUG del parc natural de ses Salines, comporta necessàriament una sèrie de mesures, entre les quals, al 2009 s'han realitzat:

- Senyalització de les zones d'ancoratge prohibit, on està expressament restringit qualsevol tipus d'ancoratge en tota l'àrea, llevat per causes de força major.

S'han instal·lat boies de fondeig prohibit a es Caló de s'Oli i a sa Torreta, concretament: 3 boies a sa Torreta i 12 boies a es Caló de s'Oli.

D'aquesta manera, han quedat degudament delimitades les zones de fondeig prohibit més freqüentades per vaixells.

Zones delimitades amb boies de fondeig prohibit, zones de protecció estricta.

Aspecte d'algunes de les boies instal·lades.

Entre les mesures a desenvolupar respecte de l'ordenació de les activitats nàutiques, també consta l'execució del projecte d'instal·lació de punts d'amarratge en zones LIC's, en l'àmbit del projecte Life Posidonia i, concretament, a les àrees següents:

- Caló de s'Oli, 30 punts d'amarratge.
- Platja de ses Salines, 50 punts d'amarratge.
- Platja de s'Alga (illa de s'Espalmador), 70 punts d'amarratge.

Aquestes zones de fondeig regulat estan delimitades i instal·lades des del 2006. Durant la temporada d'estiu de 2009, el personal d'Espais de Natura Balear n'ha fet un petit seguiment i ha constatat una sèrie de millores a realitzar.

Aspecte de la zona de fondeig regulat de la platja de s'Alga, illa de s'Espalmador.

3.3.3. Seguiment a l'illa de s'Espalmador

El paisatge gairebé sense humanitzar i el bon estat de conservació de l'ecosistema litoral de platja-duna, així com les aigües cristal·lines i l'arena blanca d'aquesta illa, ofereixen al visitant un espai paradisiàc. Tots aquests factors, li han donat una popularitat i una imatge molt reconeguda a escala internacional.

Illà de s'Espalmador.

D'altra banda, un dels majors atractius per visitar l'illa és la recent "moda" de realitzar banys de fang a la llacuna de s'Espalmador. A conseqüència de diferents campanyes publicitàries, i de diverses referències en guies turístiques o en internet, aquest ús s'ha anat intensificant en els darrers anys, produint diversos efectes negatius a l'illot: trànsit a través de les dunes, desestructuració del marge de la zona humida, molèsties a les aus aquàtiques, etc. Tot això, s'ha vist agreujat durant l'estiu de 2009, donat que el pas des Trucadors presentava molta arena i es podia accedir a l'illa pràcticament a peu.

L'equip gestor del parc natural de ses Salines és bon coneixedor de tota la problemàtica que pateix aquesta valuosa illa. De fet, durant el 2009, bona part dels esforços del personal assignat a aquest espai protegit han anat encaminats a controlar i conèixer l'ús públic que es fa de s'Espalmador. Mai s'havia pogut visitar tantes vegades aquest illot per part del personal del Parc (en part per la manca de patró titulat per portar l'embarcació). Les visites a s'Espalmador durant el 2009 han estat

33 (en jornada completa i específica per a l'illa). Les feines realitzades han estat: neteges, informació als visitants (especialment sobre la prohibició de prendre banys de fang, sobre l'acumulació dels residus i sobre la incursió de vaixells a la zona de bany), vigilància en col·laboració amb els Agents de Medi Ambient, col·laboració amb la Guàrdia Civil, amb el personal de la Reserva Marina des Freus, etc.

Alguns dels impactes detectats a l'illa: banys de fang, excursions, acumulacions de fems als voltants de les papereres.

Després d'analitzar tot el que s'ha observat aquest estiu passat, i a petició del Consell Insular de Formentera, s'han exposat tota una sèrie de propostes i necessitats que ajudin a millorar l'estat de conservació de s'Espalmador, esperant poder portar-les a terme la temporada estival del 2010. Entre d'altres, cal destacar:

- Delimitació dels canals d'entrada i sortida d'embarcacions a la platja de s'Alga i de sa Torreta.
- Retirada de les papereres instal·lades, ja que constitueixen focus d'acumulació de fems.
- Reparació del sistema de delimitació de les dunes i de la llacuna de s'Espalmador.
- Realitzar una campanya informativa sobre la inconveniència de realitzar banys de fangs a la llacuna de s'Espalmador.
- Etc.

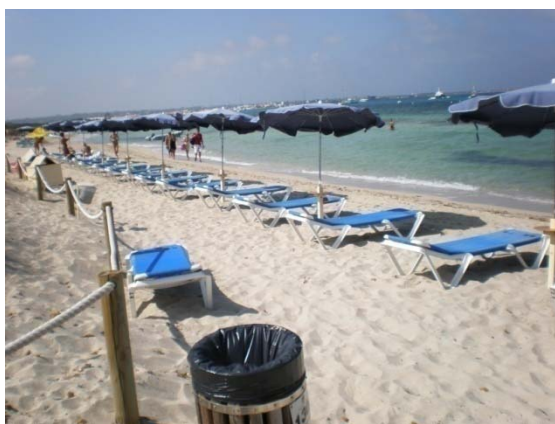
3.3.4. Concessions, autoritzacions i serveis turístics

Anualment, el parc informa de manera vinculant al respecte de les autoritzacions que es podran atorgar l'any en curs per desenvolupar activitats turístiques al Parc, especialment sobre instal·lacions de servei de temporada i els punts d'atracament. La quantitat d'instal·lacions de temporada a les platges del Parc ve determinada per l'article 105 del PRUG del Parc.

Any rere any, amb el personal del Parc i amb el cos d'agents medi ambientals es porta a terme un control i seguiment de les concessions i serveis turístics (instal·lacions de temporada) del Parc.

L'any 2009, els dos vigilants contractats durant l'estiu han portat a terme aquests recomptes i controls.

Els recomptes efectuats s'han portat a terme el mes d'agost del 2009, un cop es va contractar aquest personal. Donades les dates tan avançades de la contractació, pocs han estat els recomptes efectuats. En general, no s'han detectat increments respecte al nombre d'hamaques i para-sols que són autoritzables, excepte a la platja de Migjorn (o de ses Salines) i a la platja des Codolar. Amb aquesta manca de dades i personal, es fa difícil constatar si continuen els excessos observats les temporades anteriors.

Imatges d'algunes de les instal·lacions de temporada a Formentera.

3.3.5.Creació d'infraestructures i equipaments d'ús públic

Centre d'Interpretació de Sant Francesc. Eivissa.

Les obres del futur Centre d'Interpretació de Sant Francesc van finalitzar al 2008, i durant el 2009 encara resta pendent la seva entrega i posada en funcionament, inclòs el projecte de subministrament elèctric.

Durant el 2009, s'ha treballat en la dotació interpretativa de l'edifici, adquirint part d'una exposició sobre ses Salines de les Illes Balears de SA NOSTRA, que s'ha d'adaptar per al nou centre de Sant Francesc. Aquesta exposició roman pendent de muntatge dins la casa del rector, a l'espera de l'entrega de l'obra i pròxima apertura.

Aquest centre és clau i indispensable dins l'estratègia d'acollida i d'interpretació del parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera.

També s'han iniciat converses amb propietaris per a possibles convenis o contractes de lloguer, que permetin habilitar un aparcament per aquest futur equipament.

Església de Sant Francesc. Futur Centre d'Interpretació del Parc.

Centre d'Interpretació de Can Marroig. Formentera.

Durant el 2009 s'han finalitzat les obres del Centre d'Interpretació de Can Marroig. A hores d'ara, queda pendent la seva finalització i entrega de l'obra.

Aspecte exterior de la casa de Can Marroig. Futur Centre d'Interpretació a Formentera.

D'altra banda, s'ha estat treballant durant el 2009 en el projecte d'execució per al subministrament i instal·lació de la dotació interpretativa del centre d'interpretació de Can Marroig, amb una contractació de 374.598,00 €, amb el finançament de "La Caixa".

Es tracta, concretament, de dotar de contingut educatiu i interpretatiu a tots els espais expositius de l'edifici, incloses la recepció, la sala d'actes i totes les sales d'exposició. S'ha estat treballant en el contingut de cadascuna de les sales, així com en l'itinerari interpretatiu a seguir per tal d'aprofitar al màxim la casa de Can Marroig.

Exemple d'una de les propostes expositives del centre

Es preveu, durant el 2010, continuar treballant en aquesta línia, per tal d'obrir el centre el més aviat possible.

Centre d'informació i educació ambiental del Viroi a Can Marroig.

El dia 12 de febrer de 2004, es va inaugurar el nou centre de recepció de la Reserva Natural de Can Marroig, a Formentera. Aquesta reforma de l'habitatge del guarda i l'edifici dels bouers, es va portar a terme per tal d'ubicar el Centre d'Informació i Educació Ambiental del Viroi a Formentera i dues petites vivendes pels agents de medi ambient. A l'espai destinat a centre d'interpretació es va ubicar una exposició del virot i del programa europeu Life.

Ara que les obres de la casa gran de Can Marroig estan finalitzades, Espais de Natura Balear ha encarregat un estudi per a l'adaptació d'aquest petit edifici com a centre d'aprenentatge per a joves, és a dir, un lloc per a què es puguin quedar a passar la nit els grups escolars.

L'estudi mostra diferents alternatives, que inclouen dormitoris, cuina, menjador, blocs sanitaris i sala per activitats. S'estudiaran les diferents opcions presentades, per veure la viabilitat de portar-les a terme i completar així l'oferta educativa de Can Marroig.

Casa del guarda de Can Marroig.

Caseta de caminers, sa Casilla. Eivissa.

El dia 6 d'agost de 2009, es va signar el conveni de cooperació entre el Consell Insular d'Eivissa i l'empresa pública Espais de Natura Balear, per a la cessió d'ús de la caseta de caminers ubicada a la carretera PM-802 d'Eivissa, a ses Salines.

Sa Casilla.

Aquest conveni, té una vigència de 20 anys, i compromet a Espais de Natura Balear a cobrir totes les despeses generals de conservació, manteniment i reparacions necessàries que es generin a l'espai cedit.

El conveni també estableix que s'haurà de destinar a ús públic educatiu i/o ambiental del parc natural de ses Salines. Durant el 2009, s'ha encarregat la redacció del "Projecte bàsic de rehabilitació de la caseta de peons caminers a un arquitecte de reconegut prestigi. La feina ha consistit bàsicament en aixecament de plànols, detecció de patologies i proposta de diferents alternatives de delimitació i ocupació de l'espai.

Pel 2010, es preveu continuar treballant en aquesta línia, per tal de rehabilitar l'edificació i iniciar les obres pertinents.

Casa de sa Roda. Formentera.

El Consell Insular de Formentera, durant el 2009, ha estat treballant per tal d'avaluar la viabilitat de rehabilitar l'antiga casa de sa Roda, situada a s'Estany Pudent, com a centre d'interpretació del Parc. A darrers del 2009, ja ha presentat un projecte bàsic per a la reforma d'aquesta antiga edificació.

El fet de voler crear aquest equipament en una edificació emblemàtica o simbòlica com la casa de sa Roda, característica del territori i de l'entorn saliner, fa que sigui compatible amb l'establert a la normativa del Parc.

Aquesta és una iniciativa beneficiosa pel Parc, i afí als objectius i estratègia d'ús públic del mateix. El Parc, disposarà d'un centre d'informació i interpretació a un dels accessos més freqüentats. L'equip de gestió del Parc, continuarà col·laborant amb el Consell Insular de Formentera per tal de poder desenvolupar aquest projecte.

Torre des Carregador o de sa Sal Rossa, Consell d'Eivissa.

Des del 2009 la torre des carregador de sal està oberta i a disposició de qualsevol que s'interessi en visitar-la. Està dotada amb personal del ajuntament que fa una explicació de l'història i usos tradicionals de la torre. Es dona un servei d'atenció al públic de dimarts a diumenge els matins.

3.3.6.Senyalització, informació, acollida de visitants i divulgació

Senyalització

Al 2009 s'han instal·lat el total de senyals del parc natural de ses Salines. En total es van sol·licitar 506 senyals, amb les següents proporcions:

Ubicació	Total sol·licitat
ILLA D'EIVISSA	148
ILLA DE FORMENTERA	309
ILLOTS	49

Les feines d'instal·lació es van iniciar el mes de març de 2009, i es finalitzaren a l'octubre del mateix any. Per tant, comptant els primers senyals instal·lats l'any 2008 més els 506 del 2009, el parc està pràcticament senyalitzat en la seva totalitat.

La resta de l'any, s'han portat a terme controls i revisions dels senyals instal·lats, patint diversos robatoris i actes vandàlics.

A continuació mostrem alguns exemples dels senyals instal·lats:

Amb data 25 de febrer de 2009, es va aprovar el Manual de senyalització, per acord de consell Executiu d'Espais de Natura Balear. Tots i cadascun dels senyals instal·lats s'ajusten a aquest manual, com a la resta d'espais naturals protegits de les Illes Balears.

El PRUG del Parc, estableix que els cartells, plafons informatius i qualsevol altre material o element gràfic que serveixi de suport per a la senyalització i informació del Parc, haurà d'adaptar-se a les directrius estètiques establertes en el llibre d'estil aprovat per la Conselleria de Medi Ambient.

Seguint aquesta línia, el Consell d'Eivissa ha instal·lat els primers senyals ajustant-se al manual de senyalització d'Espais de Natura. Concretament, senyals a la zona de l'establiment fenici de sa Caleta, a Sant Josep de sa Talaia, instal·lades i finançades pel departament de Patrimoni.

De la mateixa manera, el Consell Insular de Formentera ha instal·lat tots els senyals corresponents als establiments (restaurants i chiringuitos) de platja del parc natural de ses Salines, seguint les especificacions del manual abans esmentat.

Amb tots aquests esforços, es va aconseguir una uniformitat i coherència a l'hora de senyalitzar el Parc.

3.3.7. Programa de difusió ambiental i acollida de visitants

L'objectiu d'aquest programa és difondre els principals valors i normes del Parc tant a públic en general com a associacions i altres entitats, així com portar a terme una tasca informativa persona a persona a diferents indrets com platges, ports, zones de fondeig, etc. (zones amb gran afluència de visitants en temporada estival).

Durant el 2009 s'ha comptat amb dues informadores per a portar a terme aquesta funció, així com també per a la difusió de les agendes d'activitats. La baixa continuada d'una d'aquestes informadores (de 5 mesos de durada), sense la seva substitució, ha dificultat aquesta tasca.

Tot i així, s'ha seguit portant a terme l'atenció als visitants en general i als diferents punts d'informació fixos (oficines informació turística, ajuntaments, ports, etc.). S'han repartit tríptics del Parc en 5 idiomes diferents, concretament, 5.064 tríptics informatius, amb les següents proporcions: 278 en català (perquè no hi havia més tríptics en existències), 1550 en castellà (perquè no hi havia més tríptics en existències), 1007 en anglès, 1007 en alemany i 1222 en Italià.

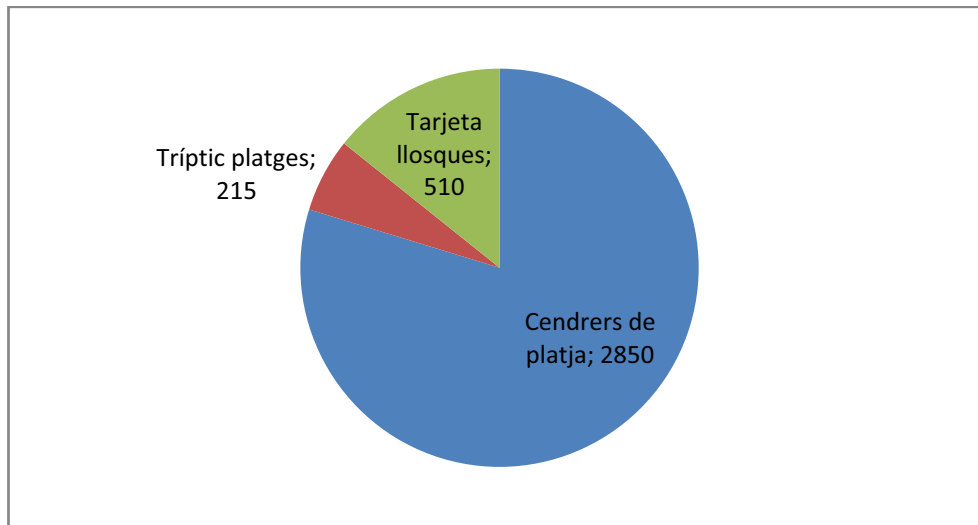
Cal esmentar que les existències d'aquest tipus de tríptic genèric del Parc són nul·les en català i castellà, i mínimes en la resta d'idiomes, fet que justifica com a necessària i imminent la seva reedició pel 2010.

Des d'Espais de Natura Balear, al llarg del 2009 s'ha revisat, redissenyat i maquetat el nou tríptic del parc natural de ses Salines, però queda pendent la seva impressió i distribució.

Les informadores del parc natural de ses Salines també realitzen campanyes específiques d'informació i divulgació, segons les necessitats detectades a l'espai protegit. Per a l'any 2009, no s'ha dissenyat cap campanya específica, però s'ha donat continuïtat a les ja iniciades altres temporades. Concretament,

Campanya informativa "Platges netes i plenes de vida". S'han acabat de distribuir la resta de tríptics que quedaven en existències: 215 tríptics en anglès i alemany. S'han entregat també 2.850 cendrers de platja i 510 tarjetons sobre llosques. Ja es pot donar per finalitzada aquesta campanya, ja que no hi ha existències de cap de les publicacions que la composaven. Cal tenir en compte, que en el cas de voler continuar

amb aquesta campanya, el tríptic s'hauria de redissenyar i millorar el seu contingut.

Campanya informativa sobre el control biològic dels moscards al parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera.

El 2009, s'ha continuat amb aquesta tasca, amb remanents de tríptics d'altres campanyes, amb l'objectiu de donar a conèixer a la població resident les bones pràctiques i metodologia que es segueix en aquest tipus de tractament, per tal de minimitzar les molèsties a la població i visitants. En total s'han distribuït 26 tríptics en català i 100 en castellà, esgotant-se totes les existències.

Participació i col·laboració en el Festival Posidonia, Formentera.

El Festival Posidonia és un festival anual que pretén connectar el món de l'ecologia i el turisme mitjançant iniciatives destinades a proporcionar solucions sostenibles i promoure l'illa de Formentera com a centre d'activitats culturals de qualitat i d'atenció al medi ambient. Aquesta vegada, la gran majoria d'esdeveniment s'han portat a terme al nucli urbà de St. Francesc. El Parc ha col·laborat en aquesta iniciativa, participant el dia 24 de maig, a la mostra d'entitats i empreses, amb una taula informativa situada darrera l'església del poble.

3.3.8. Programa d'educació ambiental per escolars: “Blau, verd, blanc; els tresors de ses salines”

El programa d'educació ambiental està constituït per una oferta ben definida d'activitats per als centres educatius (Educació Formal) i una agenda d'activitats de temàtica diversa i adreçada al públic general i familiar. El servei d'educació i interpretació ambiental també ha participat a diferents campanyes com han estat la col·laboració a la Setmana del Mar o la realització de la Setmana de la Ciència.

Educació Ambiental Formal

L'oferta que es realitza als centres educatius està formada per un total de 8 itineraris diferents, dos més que a campanyes anteriors.

Aquests itineraris nous responen a dos necessitats diferents. Per una banda i front a la necessitat de tenir un itinerari que s'ajustés a la demanda que es crea sobretot als mesos de més calor, es crea un itinerari per la zona de la Xanga i la Torre de la Sal Rossa. Aquest itinerari, anomenat “Entre Porpra i Blanc”, és un petit recorregut que vol donar a conèixer alguns dels esdeveniments històrics més curiosos de l'àmbit del parc natural com són la fabricació del color porpra dels fenicis fins a les incursions pirates a les salines d'Eivissa dels segles XVI i XVII. Aquesta visita per ser de curt recorregut i realitzar-se en bona part dins de la Torre des Carregador, permet ser realitzat durant tot l'any, fins i tot durant els mesos de més calor de l'estiu. Com es tracta d'una activitat que demana uns coneixements previs d'història i de ses salines, s'oferta principalment als grups de 6è de primària.

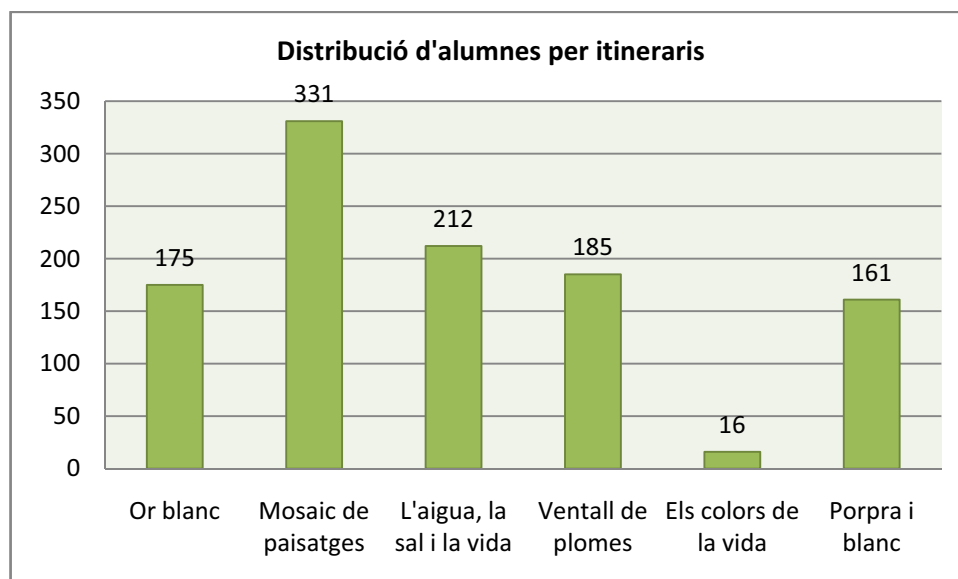
L'altre itinerari nou que conforma el programa, és “Camins de Llevant”, una activitat que intenta oferir una visió diferent d'una part del Parc Natural a l'illa de Formentera i a la vegada, intenta reclutar a un públic que tradicionalment no ha respost a l'oferta educativa que ofereix el parc. Per això sorgeix aquesta activitat, adreçada principalment al tercer cicle d'educació primària i a tots dels cicles d'ESO. “Camins de

Llevant" vol apropar a l'alumnat al coneixement del sistema dunar amb una petita pràctica a la qual s'analitza l'origen de les dunes, la seva composició florística i les principals amenaces per a la seva conservació. Cal dir que acabat l'any de 2009, encara no hi ha hagut cap sol·licitud per a la realització de l'activitat.

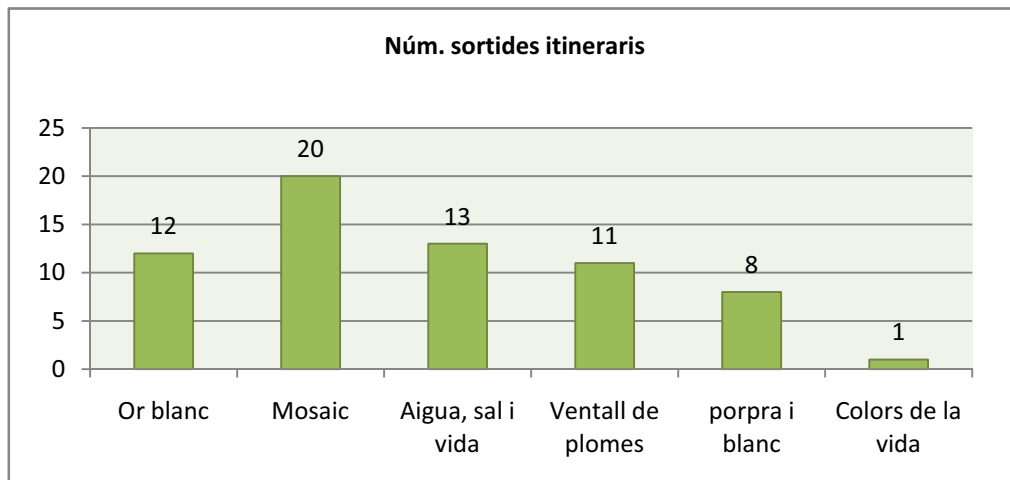
La resta d'itineraris que es venen oferint són els de campanyes anteriors, que tenen gran demanda. Aquest són:

- L'Or blanc: Coneixement de la relació home-natura, explotació de la sal, importància dins de l'espai natural protegit.
- Un ventall de plomes: Coneixement de les aus aquàtiques, les seves formes de vida , conservació dels hàbitats, alimentació i reproducció.
- Ses Salines un mosaic de paisatges: Ressalta la important riquesa del medi natural i la fragilitat d'aquest front els diversos impactes.
- Els colors de la vida: Itinerari que mostra els valors naturals i culturals de les salines de Formentera fins l'àrea de Can Marroig.
- L'aigua la sal i la vida: Itinerari adreçat als nens d'infantil (3-5 anys) al que s'intenta mostrar l'origen de l'aigua dels estanys, conèixer la sal i la seva aplicació a la vida quotidiana a través de dos simpàtiques titelles.

En total s'han atès a un total de 1080 alumnes d'educació formal amb la següent proporció:

El número de sortides per itinerari són les següents:

Participació en el programa educatiu Setmana del Mar:

Durant la campanya de la Setmana del Mar 2009 les educadores ambientals tornen a fer-se càrrec de les visites a ses Salines incloses al seu programa amb l'itinerari guiat per les salines d'Eivissa Les Salines en temps de Corsaris.

Aquest itinerari s'ha consolidat i representa una visita guiada amb molt bona valoració. La seva metodologia fa que sigui una activitat lúdica i que, a la vegada, integra gran part dels coneixements adquirits a la resta d'activitats incloses al programa de la Setmana del Mar.

Enguany han participat un total de 210 alumnes de 5è de primària distribuïts en 9 visites a l'espai natural protegit. Aquests alumnes acudiren al parc cada dimecres des del dia 28 de gener fins al 25 de març.

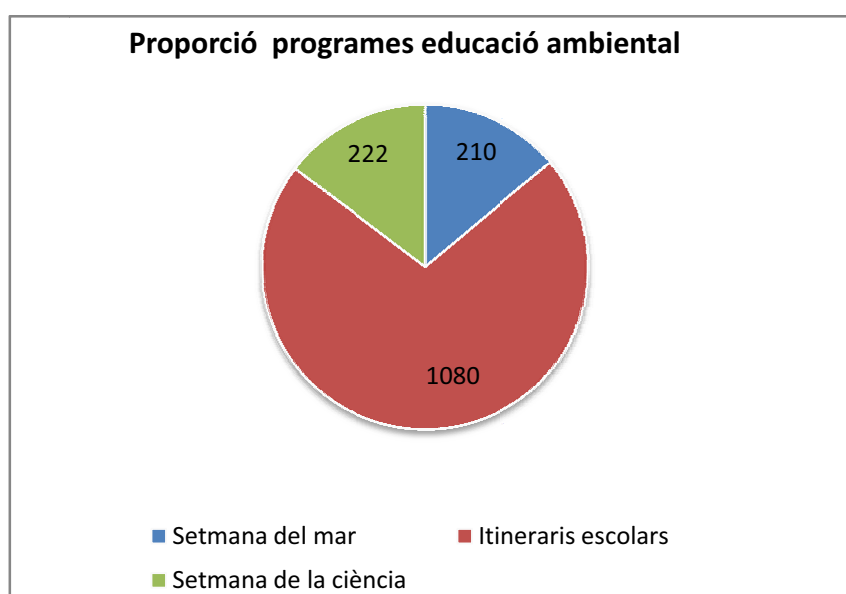
Setmana de la ciència.

Entre els dies 9 i 15 de novembre es va tenir lloc la campanya promoguda per la Conselleria de Innovació i Tecnologia del Govern Balear, la Setmana de la Ciència. Dins aquest context es varen realitzar tot una sèrie de xerrades als centres educatius amb el títol "Prospeccions arqueològiques a ses Salines. Una visió històrica del Parc Natural". Aquesta activitat estava dirigida per l'arqueòloga Mª José Escandell que, amb l'ajuda d'una projecció tipus power point, anava

fent un recorregut dels trets històrics més assenyalats de les pitiüses en base al que s'ha trobat als jaciments i edificis històrics existents al parc natural. L'activitat estava adreçada als alumnes d'ESO i Batxillerat i hi varen participar un total de 222 alumnes, tots de centres educatius de l'illa d'Eivissa.

Total visites públic educació formal: 1302.

Com en anys anteriors, el programa d'educació ambiental ocupa la major part de l'esforç d'educació ambiental formal. Les proporcions queden com al següent gràfic:

Visites per públic en general i agendes d'activitats:

Agendes activitats 2009:

Actualment la oferta dirigida al públic que suposa l'agenda d'activitats, és la que major nombre de visitants aporta a ses Salines a banda del programa d'educació ambiental "Blau, verd i blanc". Així, i com ve sent habitual, s'ofereixen dos agendes: l'agenda d'activitats de primavera-estiu i la de tardor-hivern. Així mateix s'inclouen les efemèrides dins de les agendes d'activitats.

Pòster d'agenda del Parc

Curs d'iniciació a la fotografia 17,18,19 d'abril

V Marató fotogràfica,
23 gener 2010.

	DATA	ACTIVITAT	PARTICIPANTS
Hivern	31 gener	<i>Celebració del dia Mundial de les Zones Humides. Itinerari en bicicleta pel Parc</i>	10
	6 febrer	<i>Xerrada sobre les actuacions que s'han executat al Parc i el que queda per fer. ANUL·LADA</i>	
Primavera /Estiu	17,18,19 abril	Curs d'iniciació a la fotografia	19 cada dia
	25 abril	Jornada portes obertes d'anellament. ANUL·LADA per falta d'inscrits	
	16 maig	Itinerari geològic per cap des Falcó	14
	23 maig	Itinerari botànic. Celebració del dia Europeu dels Parcs.	22
	6 i 7 juny	Curs d'iniciació al caiac	21 cada dia
	3 octubre	Itinerari i taula informativa. Celebració Dia Mundial de les aus	40
Tardor	17 octubre	Les arts menors de pesca tradicional a la mar Pitiüsa	23
	31 octubre	Jornada portes obertes d'anellament.	20
	7 novembre	Taller artesanal de salaó de peix (Formentera) ANUL·LADA	
	17 novembre	Observació d'estrelles. Pluja d'estels.	30
	19 desembre	V Marató fotogràfica. Celebració aniversari Parc Natural. AJORNADA 23 de gener 2010	72
TOTAL			271

Visites públic en general

A banda de les activitats d'agenda, s'han realitzat un total de 15 visites més al parc natural amb grups de persones interessades. Aquestes visites prenen com a base el ventall d'itineraris que s'oferten als centres educatius però que poden adaptar-se a les necessitats i interessos del grup sol·licitant.

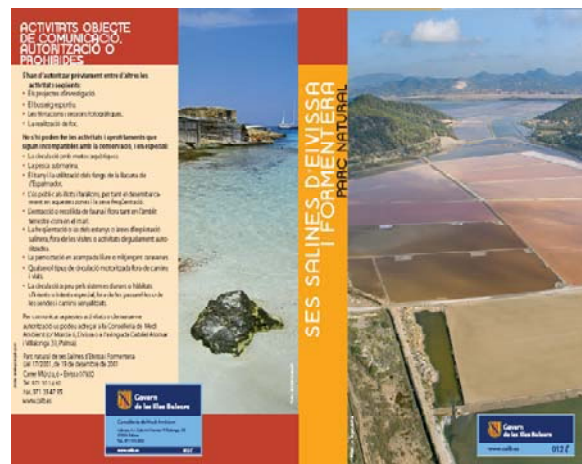
Així, s'han realitzat 5 itineraris de "Popra i blanc", 1 de "Colors de la vida" (Formentera), 2 de "Or blanc", 5 itineraris de "Mosaic de paisatges" i 2 de "Ventall de Plomes". En total 367 visitants de públic en general.

3.3.9.Publicacions

Durant el 2009 no s'ha portat a terme cap reedició del material informatiu i divulgatiu del Parc.

Estava previst la reedició del tríptic del Parc, però ha quedat pendent per al 2010. S'ha estat treballant en la millora del seu contingut, plànol, text, imatges, però no s'ha pogut editar.

S'ha continuat treballant en la redacció i edició de la guia de passeig del Parc Natural.

Per a la Setmana de la Ciència 2009, s'han imprès dos pòsters del parc natural de ses Salines, tal i com es ve portant a terme en els darrers anys. Concretament, una imatge de ses Salines de Formentera i una imatge de virot. Aquest tipus de material té molt bona acollida, tant per part de la població resident com per part de la visitant. Es van editar 1000 exemplars de cada.

En previsió de la pròxima obertura dels centres d'interpretació del Parc, s'ha

estat treballant en l'elaboració d'un audiovisual de ses Salines, per tal de projectar-los en aquests equipaments. L'audiovisual es titula "Ses Salines: un paradís a la Mediterrània" i té una durada aproximada de 14:34 minuts. Resta pendent per al 2010 la seva correcció i adaptació definitiva.

3.4. Àrea d'investigació i seguiment

3.4.1. Seguiment de la qualitat de l'aigua.

De manera bimensual es realitza un recollida sistemàtica de mostres d'aigua, de tota una sèrie de punts establerts a una xarxa d'estacions de mostreig. Aquestes mostres són enviades al laboratori d'anàlisi d'aigües de la Conselleria de Medi Ambient, on s'analitzen tot un seguit de paràmetres físico-químics per avaluar les condicions i la qualitat de les aigües dels diferents ambients aquàtics presents al parc natural. En el mateix moment que es recull la mostra, es prenen tota una sèrie de mesures *in situ*, gràcies als aparells adquirits per realitzar aquest seguiment. En aquesta xarxa de mostreig, estan representats els ambients de circumval·lació de les aigües del sistema saliner, les aigües d'escorrentia, les aportacions des dels punts de bombeig de la mar a l'interior del sistema, les aigües de determinats estanys, etc. La xarxa compta amb 15 punts a l'illa de Formentera i 16 a Eivissa.

3.4.2. Control i seguiment de la fauna vertebrada.

Control i seguiment de *Larus michaellis*

El parc natural de ses Salines, amb la col·laboració del cos d'agents de medi ambient, realitza censos d'aquesta espècie, amb l'objectiu de conèixer la seva evolució i la seva possible incidència envers altres espècies que crien als mateixos espais i ambients.

Durant el 2009, únicament s'han realitzat dues jornades d'anellament d'aquesta espècie, una a l'illot de s'Espardell i una a l'illot des Penjats.

DATA	ILLOT	TM	Nº anellaments
20/05/09	S'Espardell	FORMENTERA	12
04/06/09	Es Penjats	SANT JOSEP	28

Les anelles han estat col·locades d'acord amb el protocol establert per la campanya, al tars dret anella metàl·lica amb la inscripció "MNIST AGRILCULT". Baix, mentre que al tars esquerre es col·loca l'anella PVC color taronja amb la lectura de baix a dalt.

Control i seguiment de *Larus audouinii*

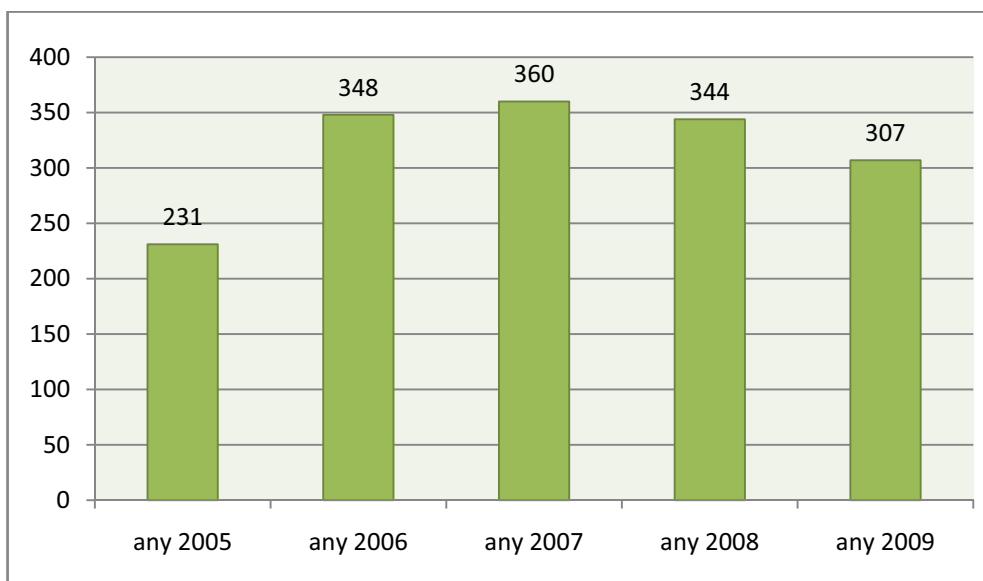
El Parc Natural, amb el cos d'agents de medi ambient, realitza els censos de les colònies de gavina de bec vermell del Parc.

L'any 2009, s'han localitzat tres colònies de gavina de bec vermell al Parc, a diferència dels anys 2006, 2007 i 2008 en els que només n'hi havia una.

Cal destacar, que s'ha obtingut la primera cita de cria per l'espècie l'illa de sa Sal Rossa, un petit illot situat entre la platja den Bossa i la Xanga, separada tant sols per un parell de metres de l'illa d'Eivissa. Donat que resulta molt fàcil l'accés en aquest illot des de la costa, es van col·locar 2 senyals prohibint l'accés al mateix, amb la finalitat d'evitar molèsties a la colònia.

Illot	Nº nius
Illot de sa Sal Rossa	97
Illot des Penjats	205
Illot de s'Espardell	5
TOTAL	307

Tot i que les xifres en els darrers anys es mantenen més o menys estables (no hi ha masses variacions), s'observa una lleugera disminució en les darreres campanyes.

Anellaments de gavina de bec vermell, *Larus audouinii*:

Únicament es va poder portar a terme una jornada d'anellament, el 23-06-09, a les colònies de sa Sal Rossa i de s'Espardell, amb un total de 33 exemplars anellats.

A tot l'àmbit d'Eivissa i Formentera, només s'ha anellat en aquestes dues localitats. Aquesta elecció es deu bàsicament a l'orografia, en especial pel que fa referència a l'alçada i proximitat a la costa, que és pràcticament nul·la, ja que en altres localitats, s'han obtingut experiències negatives, per caigudes dels joves pel penya-segat, causant-los la mort o greus ferides.

Com sol ser habitual, la productivitat és baixa, trobant-se evidents signes per predació, possiblement per *Larus michaellis*, així com gran quantitat de pollets morts i ous no eclosionats.

Cens, seguiment de poblacions i avaluació de la productivitat anual del corb marí (*Phalacrocorax aristotelis*) al Parc.

Una de les accions contemplades al Pla de Maneig del Corb marí, aprovat al 2007, és la realització d'un cens de la població i un seguiment de la productivitat. Tal i com ja s'havia realitzat altres anys, i en col·laboració amb la Direcció General de Protecció d'Espècies i Gestió forestal, a finals del 2008 es va realitzar la localització de "dormidors" i durant el 2009 es va portar a terme el cens de la població reproductora.

El corb marí ha estat constatat com a reproductor a 6 enclaus diferents dins l'àmbit del Parc: Malví Gros, Malví Pla, Es Penjats, Negra Grossa, s'Espardell i els penya-segats de Cap des Falcó.

El nombre de parelles reproductores al 2009 és de 46, el que representa una disminució de 43 parelles respecte al cens de 2007 del qual disposava el Parc. Aquesta xifra, s'acosta al nombre de parelles que es va estimar l'any 2004. No s'ha inclòs al cens la colònia dels penya-segats de Punta Prima, ja que es troba fora dels límits del Parc.

Cens, distribució i seguiment de l'èxit reproductor de les poblacions de procel·lariformes.

Els problemes de conservació de les espècies de procel·lariformes del Parc, el virot (*Puffinus mauretanicus*), la baldrítja (*Calonectris diomedea*) i el paio (*Hydrobates pelagicus*), estan associats, entre d'altres coses, al fet que els seus cicles vitals són en part encara desconeguts. L'estudi d'aquestes espècies és, per tant, molt interessant a l'hora d'abordar la seva conservació, així com al gestió dels seus hàbitats. Els objectius d'aquest estudi han estat:

Distribució i estimació de les poblacions nidificants de les tres espècies abans citades.

Seguiment de l'èxit reproductor de la colònia de virot del Parc (*Puffinus mauretanicus*) a l'illot de s'Espalmador, amb l'objectiu d'avaluar el grau d'incidència de la depredació de la rata negra (*Rattus rattus*) sobre la aquesta espècie.

Obtenir dades de paràmetres reproductius d'una mostra de la població nidificant del paio i baldrítja. Aquests paràmetres són:

- Èxit d'eclosió
- Supervivència del pollet

Donat que la contractació d'aquesta assistència tècnica es va portar a terme ja avançada l'època de cria d'aquestes espècies, estam a l'espera de poder contrastar les dades amb l'època de cria de l'any 2010.

Resultats obtinguts a darrers del 2009:

Hydrobates pelagicus:

- Seguiment de 29 nius (2 Malví Pla; 10 Negra Grossa; 17 s'Espardell). La taxa d'eclosió fou de 0.96, mentre que la taxa de supervivència dels polls durant la niuada fou de 0.857.

Calonectris diomedea:

- Seguiment de 9 nius (5 Malví Gros i 4 a s'Espardell). La taxa d'eclosió fou de 0.88, mentre que la taxa de supervivència dels polls durant la niuada fou d'1.

Exemplar de *Calonectris diomedea* al niu. Foto. David García.

Projecte per la recuperació de l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) com a reproductora al parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera. Seguiment i control.

Al 2006 es va iniciar aquest projecte, finançat per La Caixa, amb l'objectiu de facilitar al màxim les condicions per a la nidificació d'alguna de les parelles d'àguiles peixateres hivernants que ens visiten. Concretament es va portar a terme:

- Instal·lació d'una plataforma de fusta a un penya-segat, imitant les plataformes naturals que construeix aquesta espècie a l'època de nidificació.
- Instal·lació de reclams, siluetes, d'àguila peixatera per atreure a altres individus a la zona.

Durant el 2009 s'han anat portant a terme seguiments per a constatar la ocupació d'aquest niu per alguna d'aquestes parelles, de moment sense resultat positiu.

Seguiment de l'avifauna aquàtica nidificant al parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera.

El parc natural de ses Salines realitza, des del 2003, seguiments de l'avifauna aquàtica del parc. Des del 2007, no s'havia portat a terme cap altre seguiment seguint aquesta línia, comptant només amb dades puntuals i seguiments d'algunes de les espècies més representatives.

Al 2009, a través d'una assistència tècnica, s'ha portat a terme el seguiment de l'avifauna aquàtica nidificant a tot l'àmbit del Parc. Els objectius de l'estiu han estat:

- Donar continuïtat al seguiment anual de l'avifauna aquàtica reproductora del Parc, constatant les espècies nidificants, portant a terme el cens de les parelles reproductores i ubicant geogràficament les seves zones de cria.
- Comparar els resultats obtinguts amb els de campanyes d'altres anys, per tal d'establir la tendència poblacional de cada espècie.
- Identificar els factors que amenacen la reproducció dels ocells aquàtics i establir una relació entre aquests i els resultats obtinguts.
- Proposar mesures encaminades a la protecció de la reproducció d'aquestes espècies i, per tant, a la seva conservació.

Com a conclusions destacables d'aquest estudi cal esmenar l'estat que presenten algunes espècies:

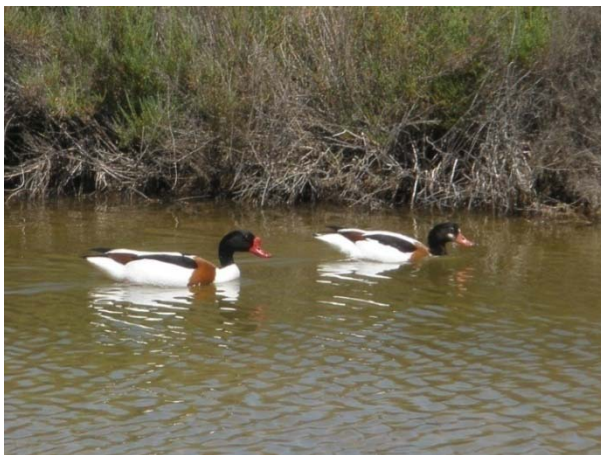
- La població reproductora de xerraire (*Himantopus himantopus*), a l'illa d'Eivissa viu una progressiva recuperació des del mínim assolit al 2005, tot i que les xifres encara es troben molt lluny dels màxims assolits l'any 1993. A l'illa de Formentera, es mostra estable envers el cens realitzat el 2007, però igualment encara es situa per sota dels resultats obtinguts altres anys.
- La població reproductora de picaplatges camanegra (*Charadrius alexandrinus*) a l'illa d'Eivissa es manté més o menys estable en comparació al 2007, fet que pot indicar una parada en el detriment progressiu que pateix aquesta espècie des que es té informació del seu estat. A l'illa de Formentera, ha vist trencada l'estabilitat dels darrers anys i ha patit una davallada considerable.
- La població reproductora de picaplatges petit (*Charadrius dubius*) a l'illa d'Eivissa continua estant en situació crítica, agreujada per la disminució d'una parella durant el 2009.

- La població reproductora de polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) a l'illa de Formentera no ha estat constatada durant el període de cria 2009.
- La població reproductora de riscló (*Rallus aquaticus*) a l'illa d'Eivissa, continua essent un enigma, ja que no ha estat constatada des del 1998.

Les amenaces que fan perillar el benestar de les quatre espècies principals d'aus aquàtiques nidificants del parc continuen essent, en conjunt, les mateixes que s'han identificat en treballs anteriors. Cal fer especial esment en:

- Presència de gossos pels estanys saliners.
- Trànsit de persones
- Modificacions de les motes salineres, amb eliminació de voreres i platges.
- Proximitat de les carreteres als estanys.
- Sorolls i freqüentació a restaurants o instal·lacions de temporada pròximes als estanys.
- Canvis en el nivell hídic dels estanys.

Tot això, evidencia, entre d'altres, la necessitat de redacció del Pla ordenador de l'activitat salinera, com a Pla sectorial del parc, per tal de poder garantir la continuïtat de l'activitat industrial i la conservació dels valors naturals, especialment els ornitològics. A més, conseqüentment, s'hauran d'establir les mesures de restricció d'accés necessàries per a evitar incursions als estanys saliners tant per part de persones com per part d'animals, podent-se reduir en gran mesura el nombre de molèsties que pateixen aquestes aus a les zones de cria.

Exemplars d'ànnera blanca (*Tadorna tadorna*) al parc natural.

Jornada de cens, al Parc Natural.

Campanyes d'anellament a Can Marroig

Campanya de migració pre-nupcial 2009.

Per 6è any, s'ha portat a terme la campanya d'anellament d'aus en migració prenupcial, a Can Marroig (reserva natural i parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera).

Aquest treball forma part del projecte internacional Piccole Isole, coordinat pel "Istituto Nazionale per la Fauna Selvatica "Alessandro Ghigi"", que pretén analitzar els diferents aspectes de la migració prenupcial a través de la Mediterrània, amb especial atenció a les petites illes com llocs d'aturada i repòs.

La campanya ha estat realitzada per l'Equip de Natura del GEN-GOB Eivissa, amb un anellador expert a través d'una assistència tècnica.

El període d'estudi ha estat de 30 dies, del 16 d'abril al 15 de maig de 2007, i s'han muntat un total de 12 xarxes.

Els resultats de captures són els següents:

En total s'han capturat 904 ocells de 47 espècies i 18 famílies. Del total de les primeres captures 884 corresponen a nous anellaments, 12 foren controls d'anellaments anteriors a la campanya, una recuperació i 7 foren baixes. Es van produir 10 controls (recaptures). Les espècies més capturades foren: *Phylloscopus trochilus* amb el 34,5% (312 individus), *Ficedula hypoleuca* amb el 10,4% (94), *Merops apiaster* amb el 8,8%, *Sylvia communis* amb el 8,8% (80) i *Muscipa striata* amb el 4,3% (76). La recuperació es tractà d'un *Merops apiaster* anellat el 4/04 a l'illa de Cabrera. Captures a destacar: un exemplar de Siboc *Caprimulgus ruficollis*, femella jove (registre pendent d'homologació pel Comitè de Rareses Ornitològiques del GOB) i un exemplar d'Hortolà petit *Emberiza pusilla* (registre pendent pel Comitè de rarezas de la SEO).

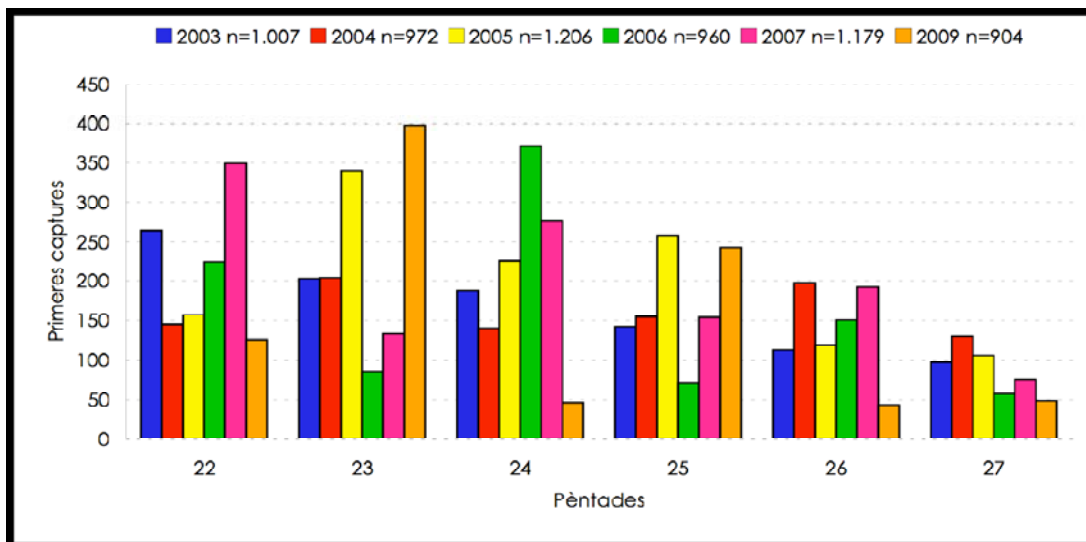
Caprimulgus ruficollis

Oriolus oriolus

Captures per pentada i any:

Campanya d'anellament post-nupcial. Can Marroig 2009.

La campanya es va portar a terme des del dia 13 d'octubre al 12 de novembre de 2009. Un anellador expert va muntar un total de 12 xarxes de 12 metres de llarg per 2,4m d'alt, ubicades a quatre subzones diferents.

El total d'ocells capturats al període d'estudi ha estat de 1368 exemplars (taula 1), dels quals 1276 són nous anellaments, 65 corresponen a controls propis, 12 són recuperacions de campanyes anteriors i 13, malauradament, són baixes.

D'altra banda, el nombre d'espècies capturades ha estat de 46, de les quals 37 són passeriformes i 9 no passeriformes.

Entre les espècies més anellades destaca *Turdus philomelos* amb 457 captures, seguit per *Erithacus rubecula*, amb 368. A continuació es pot veure una taula amb les espècies més capturades:

<i>Turdus philomelos</i>	457
<i>Erithacus rubecula</i>	363
<i>Phylloscopus collybita</i>	169
<i>Sylvia melanocephala</i>	64
<i>Anthus pratensis</i>	59
<i>Sylvia atricapilla</i>	50

Raresa: *Sylvia curruca*

3.4.3. Seguiment dels ropalòcers diürns al Parc Natural. Programa CBMS.

Fa 5 anys l'escola taller "Hàbitat" del CIEF va engegar aquest programa al Parc Natural; des de fa 7 anys és portat a terme per part del propi personal de l'espai protegit. Aquest és un sistema de seguiment de papallones diürnes que es desenvolupa i coordina a nivell internacional, i consisteix en el disseny i realització d'un itinerari de manera setmanal. Amb aquest estudi es pretén donar una mica de llum sobre la diversitat, distribució, requeriments d'hàbitat i rutes migratòries seguides per les papallones en els diferents territoris.

3.4.4. 1a Fase del Pla de gestió per la recuperació, manteniment i conservació dels sistemes platja-duna

El parc natural de ses Salines, al 2009, ha encarregat la primera fase del pla de gestió per la recuperació, manteniment i conservació dels sistemes platja-duna del Parc.

La importància d'aquest pla queda justificat pel fet de ser sistemes platja-duna espais fràgils i dinàmics, amb morfologies susceptibles d'erosionar-se de forme accelerada envers a fenòmens de caire antropic, així com ser, alhora, morfologies susceptibles de recuperar-se i mantenir-se de forma ràpida, amb accions i gestions toves que permetin la recuperació i estabilitat dels sistemes dunars.

Aquest pla pretén ser una eina de gestió per a la recuperació, manteniment i conservació dels sistemes platja-duna del Parc, assolint l'equilibri entre la conservació i l'ús de l'espai sense hipotecar els valors naturals d'aquests medis litorals.

Entre d'altres apartats, el pla contempla:

- Descripció dels sistemes arenosos.
- Realització d'una fitxa detallada de cadascun dels sistemes platja-duna.

- Anàlisi de mesures de gestió, manteniment i conservació que es duen a terme als sistemes litorals del Parc.
- Identificació de les causes que provoquen processos de desestabilització dels sistemes dunars.
- Redacció de mesures de gestió a aplicar a cadascun dels sistemes dunars.
- Realització de propostes de gestió, mitjançant protocols particularitzats per unitats dunars.
- Proposta de cronograma d'actuacions.
- Proposta d'indicadors de seguiment.

De totes les unitats estudiades, cal esmenar com a zones amb elevats signes de degradació:

- El sistema dunar des Codolar, com a sistema molt singular, desvinculat de la font d'alimentació per deposicions sedimentàries en forma de barres de còdols arrodonits. A dia d'avui, no existeix cap mesura de gestió per a la recuperació de les formes existents. La tendència és regenerativa, cap a la desaparició.
- El sistema dunar des Cavallet, amb un mal estat de conservació, al qual algunes de les gestions realitzades durant el 2009, han afavorit la fixació de processos erosius, especialment a la zona centre de platja i zona interna del sistema dunar.
- El sistema dunar des Trucadors, amb un estat regular de conservació, ja que s'aprecien alguns processos erosius incipients fruit de la manca de control d'accessos, amb tendència a l'erosió dels mants eòlics.
- El sistema dunar de Llevant, amb molts fronts erosius, d'escàs desenvolupament però força actius. Les gestions realitzades a la zona han afavorit la recuperació i estabilització de les formes davanteres, tot i que manquen actuacions de manteniment i revisions.

Existeixen altres sistemes dunars amb un estat de conservació regular, que també necessiten actuacions puntuals per tal d'afavorir la seva recuperació i estabilització.

Aquesta primera fase del Pla de recuperació, manteniment i conservació dels sistemes dunars, emplaça al Parc, a realitzar estudis i accions concretes per al 2010. De la mateixa manera, s'informarà d'algunes d'aquestes actuacions a la Demarcació de Costes de les Illes Balears, que és qui porta a terme el manteniment i millora dels sistemes ja instal·lats a determinades platges.

Unitat d'anàlisi: platja de Cavallet			
			
Superfície: 131.247 m ²	Zonificació: ACP	Accés: peatonal	Afluència: Alta
Serveis: disposa de serveis d'estació onament a peu de platja, serveis de platja, i xiringuitos sobre dunes.			
Descripció: sistema platja-duna que conforma la restinga E de ses Salines. Presenta formes dunars davanteres relictos i un sistema dunar semiestabilitzat i estabilitzat reactivats per l'erosió del front.			
Estat de conservació: molt dolent amb forts processos regressius de front dunar i el desenvolupament de cubates internes de deflació que migren cap a la zona semiestabilitzada. Observem la reactivació de processos sobre el sistema dunar semiestabilitzat. Els xiringuitos de platja afavoreixen la fragmentació del sistema dunar.			
Gestió: les gestions realitzades han afavorit la fixació de processos erosius, especialment a la zona centre de platja i la zona interna del sistema dunar.			
Evolució: tot i que presentava tendència a la regressió i fins i tot a la desaparició i retranqueig de formes davanteres per sobrepassament a les semiestabilitzades, a dia d'avui podem parlar d'estabilització del sistema però amb afavoriment indirecte de processos erosius derivats de la gestió.			
Tendència: a l'estabilització d'alguns sectors de platja davantera amb ralentiment de processos erosius existents			
			

Exemple fitxa prèvia d'anàlisi d'una de les unitats d'estudi.

3.5. Àrea de participació

El dia 27 d'octubre de 2009, es va convocar la 6ª sessió del Patronat de ses Salines d'Eivissa i Formentera, a la seu del Consell d'Eivissa, amb el següent ordre del dia:

- Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.
- Presentació de la memòria de l'any 2008.
- Presentació del pla anual de l'any 2009.
- Torn obert de paraula.

S'aproven tots els punts de l'ordre del dia, i a les 18:14 s'aixeca la sessió.

6. Àrea de manteniment

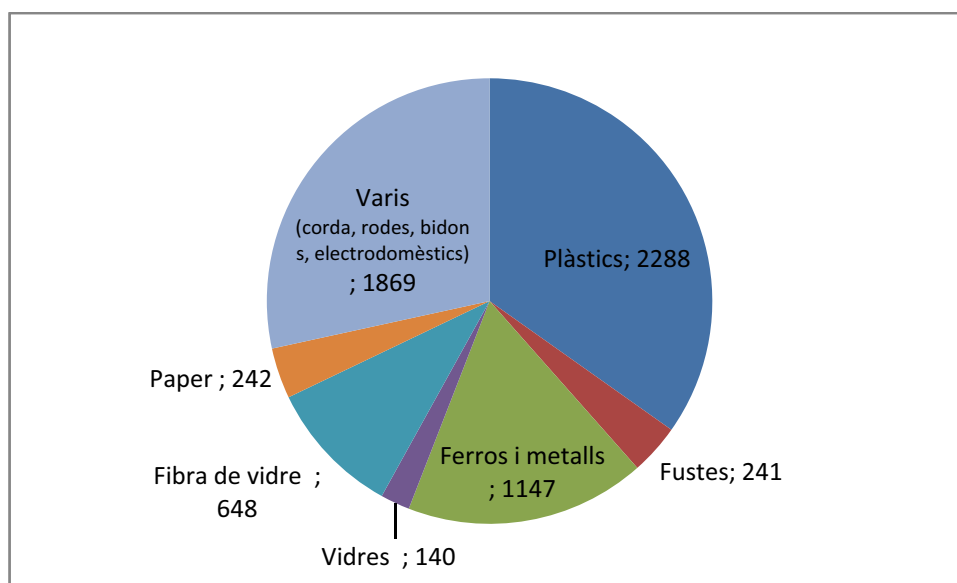
El parc natural de ses Salines disposa de tres treballadors de Biodiversitat i un capatàs. Un dels treballadors de biodiversitat està a l'illa de Formentera tot l'any, la resta a l'illa d'Eivissa fent visites periòdiques a Formentera. Aquest personal està compartit el 50% del temps amb les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, fet que condiciona el total de feines a realitzar, ja que en realitat és com si es disposés de la meitat del personal.

Per a aconseguir una millora de l'aspecte ambiental i ecològic de l'entorn natural de l'espai s'han seguit desenvolupant les següents actuacions a l'àrea de manteniment:

- **Manteniment i neteja:** el Parc Natural es tracta d'una zona altament freqüentada i amb molts d'usos diferents encabits en el seu àmbit. Tot això fa que el parc natural de ses Salines precisi de contínues jornades de neteja i manteniment dels seus diferents ecosistemes.

Les principals feines que s'han realitzat han estat: neteges a zones boscoses (Sal Rossa i es Codolar), neteges del litoral i d'illots (Punta de ses Portes, ses Bassetes, s'Espalmador, etc.) i neteges als estanys de sal Rossa i es Cavallet. Amb aquestes neteges s'han recollit diferents tipus de residus, i de voluminosos tal com restes de motocicletes i embarcacions, hamaques, ferros, electrodomèstics i vidres.

Kilograms retirats:

- A més, a la finca de Can Marroig es continuen fent les tasques de neteja i manteniment dels fornells, la retirada i separació dels fems de l'àrea recreativa per part del peó de l'illa de Formentera i qualsevol altra tasca relacionada amb el manteniment de la finca pública.
- Jornades pel **control d'espècies al·lòctones i invasores**, amb especial incidència sobre *Carpobrotus* sp., *Agave americana* i *Kalanchoe draigremontiana*, tant a l'illa d'Eivissa, illa de Formentera com illa de s'Espalmador (veure apartat de gestió per la conservació).
- Retirada de pins morts o restes forestals, esbocats per forts temporals. La brigada del parc natural de ses Salines ha estat retirant i col·laborant en la retirada de pins morts tant a domini públic marítim terrestre com a finques amb conveni forestal. En total, només a l'àrea de Sal Rossa es van retirar 5 camions de branca.
- S'ha realitzat un considerable esforç a l'illa de s'Espalmador, tant en feines de manteniment dels tancaments existents, com en neteja i retirada de flora al·lòctona.
- S'han realitzat feines de manteniment de la senyalització del parc natural, retirant senyals romputs, reposant alguns dels senyals desapareguts i adreçant i netejant els senyals que així ho requerien.
- S'ha treballat en el manteniment i neteja de sa Casilla, a Eivissa, ja que en diverses ocasions s'han forçat i romput les portes.
- S'ha col·laborat en les feines de manteniment i reparació de l'embarcació Malvins, com a suport del patró de l'embarcació.
- S'ha portat a terme les feines de neteja i manteniment dels vehicles.
- S'ha col·laborat en les feines del naturalista del Parc, com a suport en feines de cens i anellament d'aus, recollida de mostres d'aigua, etc.

Fungibles, material de ferreteria:

Les despeses de material de manteniment, de ferreteria, tant fungible com inventariable han estat:

Material inventariable	1.844,88 €
------------------------	------------

Vehicles:

El parc natural de ses Salines disposa de tres vehicles i dos remolcs: Nissan Terrano II (curt), Renault Kangoo, Renault Kangoo (Formentera). A més, disposa de l'embarcació Malvins, amb el seu corresponent remolc.

Maquinaria:

El 2009, el Parc ha adquirit la següent maquinària:

1	Ahoyadora STIHL BT 121
1	Motosierra STIHL MS 440
1	Desbrozadora STIHL FS 550
1	Motosierra STIHL MS 200T
1	Amoladora Bosch GWS 22-230 LVI
1	Taladro Bosch GSB 20 2RE
2	Martillo Bosch GBH 11 DE
1	Generador PREME M-500-H

Donat que la brigada del Parc és compartida amb les Reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, aquest material també és compartit per ambdós espais protegits.

Altres brigades:

Entre el 17 de setembre i el 27 de novembre de 2009, dins el marc del conveni signat entre la Conselleria de Medi Ambient amb l'entitat Caixa d'estalvis i Pensions de Catalunya "La Caixa", per tal d'insertar al món laboral a persones amb risc d'exclusió social, el parc natural de ses Salines ha comptat amb una brigada de 5 persones (inclòs un capatàs), per a treballar a ses Salines.

Brigada Fundació Deixalles treballant.

L'objecte del contracte va consistir en la prestació per part de la delegació d'Eivissa de la Fundació Deixalles d'un servei de neteja de les platges del espais naturals protegits d'Eivissa i Formentera amb la finalitat de dur a terme la neteja del parc natural de ses Salines.

Les tasques a desenvolupar van ser especificades per Espais de Natura Balear, segons les prioritats que es plantejaven durant el termini d'execució del contracte.

Les feines van consistir en retirada de tot tipus de residus de diferents indrets del Parc, així com un important esforç en la detecció, cartografiat i retirada de flora al·lòctona del Parc.

De la mateixa manera, i dins el mateix conveni de col·laboració amb la fundació La Caixa, A partir del mes de desembre, s'ha disposat d'una brigada de 5 persones d'Aspanadif per a portar a terme les mateixes feines.

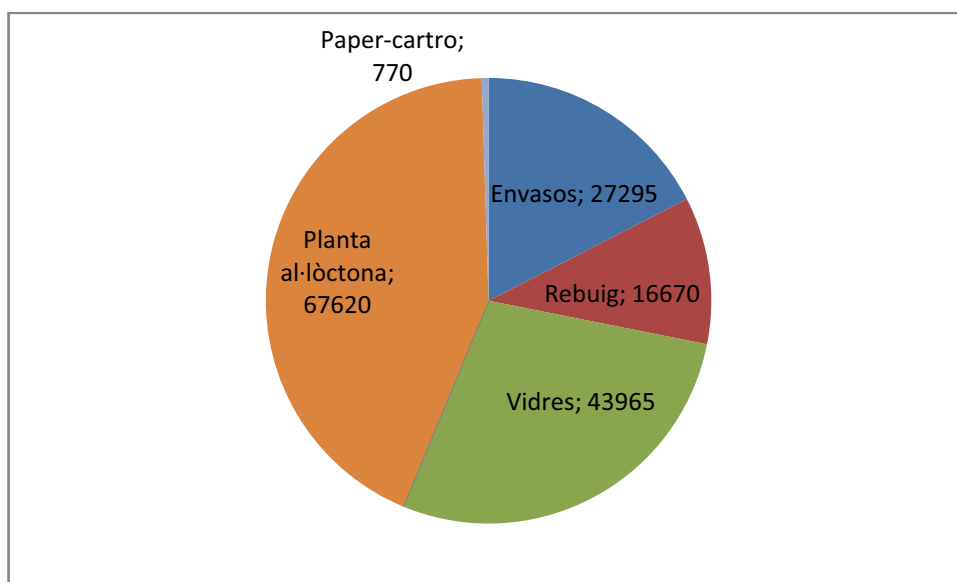
Aquestes han estat col·laboracions de gran importància pel Parc, tant pel gran volum de feina realitzada com per la important labor social que han desenvolupat.

Brigada Aspanadif, treballant al Parc.

El parc agraeix enormement l'esforç realitzat tant per la fundació la Caixa com per aquestes dues entitats i espera que per al pròxim any 2010 es puguin seguir portant a terme iniciatives d'aquest tipus.

A continuació es mostren les xifres dels tipus de residus eliminats del Parc per aquestes dues brigades (xifres calculades en litres, corresponents al volum retirat):

3.7. Àrea de vigilància

Donant la màxima cobertura al territori del parc en matèria de vigilància i control d'activitats que puguin provocar impactes negatius en el medi, tenim el cos d'Agents de Medi Ambient. El Parc Natural té adscrits tres agents de medi ambient (dos a l'illa d'Eivissa i l'altre a Formentera). El fet que aquests agents de medi ambient no puguin disposar de dedicació completa a les tasques de vigilància en el Parc, ocasiona mancances en alguns d'aspectes del control i vigilància d'aquest espai protegit.

Així doncs, aquest any els esforços dels nostres agents s'han concentrat bàsicament en dos programes de vigilància: el de l'àmbit terrestre i el de l'àmbit marí.

Vigilància a l'àmbit terrestre:

- Jornades de vigilància i control anti-incendis.
- Tasques puntuals de recolzament al personal del Parc Natural en el control de l'ús públic de les platges més freqüentades i control de les activitats d'explotació turística litoral, a més de seguir vigilant les concessions administratives d'hamaques i para-sols.
- Pel que fa a la vigilància específica d'activitats especialment lesives o perilloses en zones sensibles, les infraccions urbanístiques són les que s'han donat amb més freqüència. Les infraccions relacionades amb el sanejament i l'abandonament de residus (sòlids, líquids, tres cotxes abandonats a l'àmbit del Parc) també ha estat un dels casos més comuns. També s'han aixecat actes per irregularitats relacionades amb activitats turístiques, com són la celebració de diverses festes multitudinàries, la instal·lació d'infraestructures no autoritzades i l'incompliment del dispost, etc. La circulació fora de camins amb vehicles tipus motocrós o quad també ha estat una de les activitats lesives detectades a l'àmbit del Parc, així com l'ocupació sense autorització del domini públic marítim i terrestre.
- A més, en època de caça els Agents destinats al parc han dedicat una sèrie de jornades exclusives a la vigilància dels vedats inclosos al Parc, per a què aquesta sigui compatible amb la protecció de la zona.

Vigilància a l'àmbit marí:

- Quan la disponibilitat del personal ho permet, els agents de medi ambient realitzen tasques de control a l'àmbit marí, especialment dels illots, ja que les activitats pesqueres estan controlades pel personal de la Reserva Marina des Freus d'Eivissa.

- El seguiment d'algunes espècies d'ocells marins per part del cos d'Agents de Medi Ambient i del personal del Parc, aquest any s'ha seguit centrant en el cens i anellament de gavines de pota groga (*Larus michahellis*) i gavina de bec vermell (*Larus adouinii*).

Tal i com s'ha esmentat abans, com a reforç a les tasques dels agents medi ambientals, per a la temporada d'estiu de 2009, el Parc ha comptat amb 2 vigilants, que s'han centrat bàsicament en el control de la mobilitat i activitats turístiques (instal·lacions de temporada, etc.), així com en la informació al visitant. El seu àmbit d'actuació ha estat bàsicament l'illa de Formentera, tot i que també han desenvolupat algunes tasques a l'illa d'Eivissa, a destacar:

- Control dels accessos a la zona de dunes de les platges de ses Salines i es Cavallet. Aquesta és una tasca que s'ha iniciat un cop s'han instal·lat les primeres delimitacions dels sistemes dunars d'aquestes platges. La feina ha consistit, bàsicament en la informació als usuaris sobre l'impacte que suposa estar prenent els sol sobre les dunes, i sobre els objectius de la delimitació. Per a aquesta important tasca, s'ha comptat amb la col·laboració de la informadora del Parc, així com dels agents de medi ambient assignats a la zona. Per al proper estiu, es preveu continuar amb aquesta feina d'informació i conscienciació.
- Control dels accessos a la zona de dunes i llacuna de s'Espalmador, així com informació sobre la prohibició de prendre banys de fang.
- Recollida de dades referents a la mobilitat, a les platges d'Illetes i Llevant.
- Recomptes d'instal·lacions de temporada.
- Recollida de dades de qualsevol incidència i/o desperfecte al Parc.

Cal tenir en compte, que tota aquesta quantitat de feina realitzada, ha estat de gran ajuda per a obtenir el màxim d'informació necessària sobre què passa al Parc durant l'estiu, així com per informar als visitants que es troben a un parc natural. Per a pròximes campanyes, cal tenir en previsió l'època i durada del contracte d'aquest personal, ja que al 2009 es van contractar el mes d'agost (ja avançada l'època estival).

3.8.Àrea d'administració

Unitat formada per la directora-conservadora i dos tècniques. Entre les tasques que es realitzen destaquen, la preparació i execució de propostes, gestió de recursos econòmics i humans, subvencions i coordinació de totes les unitats de gestió del parc, incloses convocatòries i assistència a reunions i Patronat.

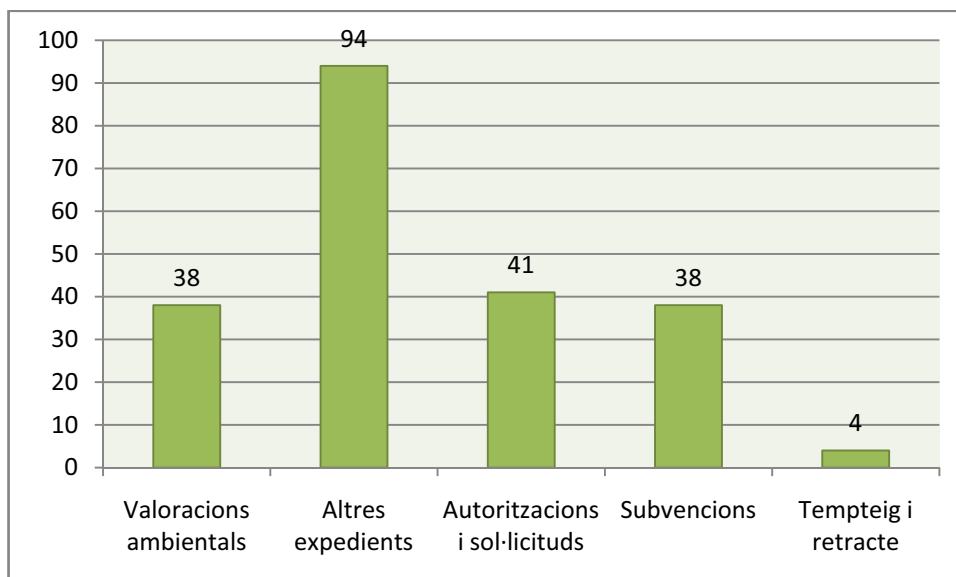
Donada la manca de personal per a realitzar totes aquestes feines, es treballa amb la col·laboració de les dues informadores assignades als dos espais protegits de les Pitiüses.

Actuacions a nivell d'administració:

- Participació en reunions de directors d'espais naturals protegits de les Illes Balears (Espais de Natura Balear).
- Participació en 2 reunions del Grup de Treball de la Comissió Salinera.
- Realització d'informes.
- Realització d'autoritzacions de fotografia i filmació, presa de mostres i/o estudis científics, activitats lúdiques i educatives.
- Realització d'informes sobre expedients d'obres.
- Realització de valoracions ambientals sobre actes, denúncies o altres incidències detectades al Parc.
- Tramitació i realització d'informes de subvencions.
- Atenció telefònica i presencial a propietaris o altres interessats.
- Contractacions.
- Elaboració de memòries i plans anuals.
- Planificació de les feines a realitzar per la resta de personal.
- Tramitació i elaboració de quadrants i resta de documents de recursos humans.
- Logística i compres.

- Etc.

A continuació, es mostra el número d'expedients tramitats al parc natural de ses Salines durant el 2009:

TOTAL: 215 expedients

S'han registrat, a través del registre d'Espais de Natura que hi ha a la Conselleria de Medi Ambient d'Eivissa, 131 entrades i 58 trameses només referents al parc natural de ses Salines.

Aquest elevat volum de feina administrativa ocupa pràcticament el 90% del temps de les tècniques i directora del Parc.

Material d'oficina:

Material fungible	2.019,53€
Material inventariable adquirit al 2009	3 ordinadors 1 impressora làser byn